

รายงานการประชุมสภาร่วางรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๘ (เป็นพิเศษ)

วันพุธที่ ๓๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

ณ ห้องประชุม หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๕๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๘๐ คน

ประธานสภาร่วางรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ ขณะนี้สมาชิกสภาร่วางรัฐธรรมนูญได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสภาร่วางรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๘ เป็นพิเศษ ในวันพุธที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๐

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมไม่มีนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๒ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรพุทธศักราช พุทธศักราช . . . ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช . . . พิจารณาเสร็จแล้วต่อจากการประชุมครั้งที่ ๒๗ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๐วันนี้จะ เป็นการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช . . . ต่อจากการประชุมคราวที่แล้ว ซึ่งได้พิจารณาถึงมาตรา ๓๒๒ ในบทเฉพาะกาล และให้ค้างการพิจารณาไว้ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาบททวนหมดทั้งร่างรวมทั้งคำปรารภและข้อสังเกตแล้วจะพิจารณาสรุปทั้งร่างฯ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจดูและแก้ไขข้อบกพร่องให้สอดคล้องกัน แต่จะแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใตมิได้นอกเหนือจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกัน คณะกรรมการพร้อมแล้วนะครับ ถ้ากรรมการพร้อมแล้วเชิญกรรมการเลขนะครับ เชิญครับท่านอาจารย์วรศักดิ์ ครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมการ คณะกรรมการของเสนอปรับปรุงมาตรา ๓๒๒ เรื่องการตรวจเงินแผ่นดินให้สอดคล้องกับ ข้อสังเกตของท่านสมาชิก ซึ่งได้ให้เมื่อวานนี้นะครับ เอกสารกำลังจัดทำอยู่นะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ การปรับปรุงนั้นในวรรคหนึ่งคงเดิมและครับ ในวรรคสองคงเดิมครับ วรรคสี่เดิมเลื่อนขึ้นไปเป็นวรรคสาม วรรคห้าเดิมเลื่อนขึ้นไปเป็นวรรคสี่ แล้วให้เพิ่มวรรคห้าใหม่และครับ โดยเอาวรรคสามเดิมมาปรับปรุงเป็นวรรคห้า ตั้งต่อไปนี้ครับ ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

แต่งตั้งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน วรศกช ขออนุญาต
ปรับปรุงถ้อยคำเพิ่มขึ้นเป็นดังนี้ครับ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามการสรรหาและการเลือก
และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน เอกสารฝ่ายเลขานุการกำลังไปจัดทำมาประทานเสนอ
ท่านประธานและท่านสมาชิกครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการครับ เมื่อวานนี้
มีสมาชิกได้ให้ข้อสังเกตเรื่องอายุการดำรงตำแหน่งนะครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ประธานโทษ
ครับท่านประธานครับ ขอเพิ่มเป็น กระทบหยุดตกไปครับ พรรคห้าปีนะครับ ขอเพิ่ม
พรรคหกครับผม กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงครวละ ๖ ปี นับแต่
วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง-----

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ระหว่างที่รอเอกสาร เราจะไป
 มาตราอื่นได้ไหมครับ กรรมการครับ ค้างมาตราไหน เชิญกรรมการเลยครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
 เมื่อวานนี้ได้มีการพิจารณาเฉพาะกาลถึงมาตรา ๓๒๓ ครับ แล้วก็มีการสมาชิก
 หลายท่านตั้งข้อสังเกต คณะกรรมการเลยขอกลับไปปรับ แล้วก็ได้รับ
 มาตรา ๓๑๕ มาตรา ๓๑๗ และมาตรา ๓๒๓ มาประธานเสนออีกครั้งหนึ่ง
 เพราะฉะนั้นขออนุญาตกราบเรียนเสนอท่านประธานที่เคารพให้เริ่มพิจารณา
 มาตรา ๓๒๕ ไปก่อนครับ มาตรา ๓๒๕ นั้น คณะกรรมการขอเพิ่มถ้อยคำ
 ให้ชัดเจนขึ้น เป็นข้อความดังนี้ครับ

มาตรา ๓๒๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป
 ครั้งแรกภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มิให้นำกำหนดเวลาตาม มาตรา ๑๐๗ (๕)
 มาใช้บังคับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ให้เอกสารลงวันที่ ๒๙ นะครับ
 ท่านกรรมการนะครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ขอประธาน
 อนุญาตให้ใช้เอกสารลงวันที่ ๒๙ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ลงปัดเดิมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ในรายละเอียดเขียนว่า ๑๕.๕๒ นาฬิกา
 แต่จริง ๆ ไขบหน้าเขียนว่า ๑๕.๐๐ นาฬิกา อันเดียวกันนะครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใด
 เห็นเป็นอย่างอื่น เชิญต่อเลยครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : มาตรา ๓๒๕
 ท่านประธานที่เคารพครับ คณะกรรมการพูดถึงการตรวจกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ใน (๑) คงเดิม
 ใน (๒) คงเดิม ใน (๓) ข้อตัดคำว่า มี ในบรรทัดสุดท้ายครับ อ่านแล้วก็จะได้
 ถ้อยคำว่า

(๓) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ การตรวจสอบ
 และการคัดชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เข้ากันนอกจากการสมัครรับเลือกตั้ง และการ
 ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อ (๔) คงเดิม (๕) คงเดิม
 (๖) คงเดิม (๗) คงเดิม แล้วก็ (๘) คงเดิมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านประธานครับ

ศาสตราจารย์ธรรมคุณ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ
 ผม ธรรมคุณ ลัดพลี ในมาตรานี้ผมก็เห็นด้วยทุกประการครับ แต่ว่ามีสาระสำคัญ

อยู่ประการหนึ่งซึ่งผมเคยมีประสบการณ์และได้ปฏิบัติไว้เพื่อประมาณ ๑๐ กว่าปี คือในบัตรเลือกตั้ง เดิมมีแต่ช่องที่กาผู้ที่เลือก แล้วก็ต่อมาได้เติมเป็นช่องสำหรับ ผู้ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสกับคนที่เขาไม่อยากจะมาเลือกคนนั้น เขาก็ จะได้ออกมาเลือกด้วย แต่ว่าเลือกโดยแสดงเจตนาไม่ใช้สิทธิ ที่เข้ามาในปัจจุบันนี้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เรามีการเลือกตั้งอยู่หลายแบบและหลายประเภท หลายกลุ่มบุคคล คืออย่างประเภทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราก็มีเพิ่มเป็นเลือกแบบบัญชีรายชื่อเพิ่ม ขึ้นมา และมีเลือกตั้งของสมาชิกวุฒิสภา และก็อาจจะมีทำการเลือกตั้งอื่นขึ้นมาอีก กระผม ก็เคยนึกว่าเพื่อให้ความชัดเจนขึ้น แล้วก็ให้หลักการอันนี้ได้ใช้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ นี้ด้วย เป็นมาตรฐาน เป็นแม่บทไว้ ผมก็เลยขอประทานอนุญาตท่านประธาน เติมนั้น (๓ ทวิ) ซึ่งผมขอทราบเรียนผ่านไปยังสมาชิกท่านผู้มีเกียรติ แล้วก็ ท่านกรรมการอิสระครับ ผ่านท่านประธานไป ผมขออ่านดังนี้นะครับ

(๓ ทวิ) การกำหนดแบบบัตรเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีช่องสำหรับผู้ไม่ใช้สิทธิ เลือกตั้ง และการประกาศจำนวนผู้ไม่ใช้สิทธิเลือกตั้ง

อันนี้เพื่อให้รับกับหลักการใหญ่ของเราในการที่กำหนดให้ผู้ไปใช้สิทธิ ถือเป็นหน้าที่ ซึ่งเดิมเป็นสิทธิ เพราะฉะนั้นในการเป็นหน้าที่ให้เขาต้องออกไป ก็ควรจะให้เขามีโอกาสเลือกได้บ้าง ไม่ใช่บังคับให้ออกไป ไปเลือก ซึ่งเขา อาจจะไม่สนใจใคร ก็ไม่อยากจะเลือก ก็เขาอาจจะไม่ไป ทำให้เกิดปัญหา ทางที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย -----

เพราะฉะนั้นถ้าเรามีอย่างนี้เป็นหลักเดิม และขยายขึ้นมาสำหรับการเลือก
 ในประเภทต่าง ๆ ด้วยจะทำให้ผู้ที่มิสิทธิก็ถือว่า หน้าที่ที่ไปก็ได้รับประโยชน์
 คือไปจะได้แสดงเจตนาว่าในเขตนี้ พรรคนั้น หรือบุคคลคนนั้นไม่ต้องการส่งคำ
 ก็ควรจะได้แสดงเจตนาว่า ไม่ใช่สิทธิให้สามารถชนได้ทราบ แล้วก็ได้เพิ่ม
 ประกาศจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ทั้งนี้เพื่อให้รู้ เพราะที่แล้วมาเพียงแต่
 ตรวจสอบเฉย ๆ แต่ไม่เคยประกาศ ประกาศเฉพาะผู้ที่มากับบัตรเสีย
 ผมขออนุญาตเพิ่มเติมครับ ผมรับผิดชอบการมาธิการไว้ด้วยแล้วครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการครับ (๓)
 ที่ท่านอาจารย์ธรรมนุกุดถึงนี้ (๓) มันเรื่องรายชื่อของผู้สมัคร มันไม่ใช่คน
 มาใช้สิทธิ แล้วมันอย่างไรกันแน่ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุกู ลัดพลี : อันนี้เป็นเพิ่มเติมครับ ไม่ใช่ข้อความ
 ต่อจาก (๓) เป็นอนุมาตราเฉพาะต่างหาก

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เกียรติกรรมาธิการครับ
 เข้าใจเจตนาท่านแล้วนะครับ

ศาสตราจารย์บรรตศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
 ที่เคารพครับ ถ้าท่านประธานและที่ประชุมแห่งนี้มีมติให้เพิ่มนี้ครับ ก็ต้อง เป็น
 (๓ ทวิ) ซึ่งก็จะต้องกลายเป็น (๔) ท่านประธานครับ ในฐานะกรรมาธิการ
 กระผมคิดว่าข้อเสนอของท่านศาสตราจารย์ธรรมนุกูนั้นมีเหตุผลน่าสนับสนุน
 ด้วยเหตุ ๒ ประการ

ประการแรก ปัจจุบันนี้บัตรเลือกตั้งก็มีช่องสำหรับผู้กา แสดงการ
 ไม่ใช่สิทธิอยู่แล้ว

ประการที่ ๒ ยิ่งบังคับให้ต้องไปเลือกตั้งเป็นหน้าที่นั้นครับ
 อาจจะเป็นไปได้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำต้องไป แต่ไม่อยากเลือกผู้สมัครคนใด
 ในเขตเลือกตั้งนั้นเลย ก็ต้องมีที่สำหรับให้เขาทำเครื่องหมายไม่ใช่สิทธิด้วย
 แล้วการทำเครื่องหมายไม่ใช่สิทธินั้นนะครับ ถ้าหากว่ามีการประกาศให้ทราบ
 ก็เป็นการบอกกับผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นเองว่า ผู้เลือกตั้งมีทัศนคติอย่างไร
 ต่อความประพฤติ หรือต่อสิ่งที่เขามาในอดีตนะครับ กระผมคิดว่าน่าจะสนับสนุนนะครับ
 แต่ขอปรับถ้อยคำเล็กน้อยได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุกู ลัดพลี : ไม่เป็นไรครับ
 ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการครับ บังเอิญ
 ผมเห็นนะครับ บังเอิญผมเห็นใน (๓) เป็นเรื่องการนับคะแนน และการประกาศผล

การนับคะแนน ตรงนี้ถ้าจะเดิมน่าจะเดิมตรงนี้ใหม่ครับว่า ให้ประกาศผล
 การนับคะแนน รวมถึงผู้ใช้สิทธิด้วยนี่นะครับ คือไปแล้วไม่ใช่สิทธินี้ครับ
 มันน่าจะอยู่ (๗) มากกว่า เพราะ (๓) มันเป็นเรื่องรายชื่อของผู้สมัคร
 ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ท่านประธานที่เคารพ (๗)
 นั้นมันไปมีล็อก (Lock) อยู่นั้นหนึ่งเป็นเฉพาะสมาชิกวุฒิสภา ไม่ใช่ทั่วไป
 อันนี้ใช้ทั่วไปเลยผู้แทนทั้ง ๒ ประเภท และวุฒิสภาด้วย ควรจะเป็นอิสระต่างหาก
 ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : แล้วแต่กรรมวิธีการนะครับ
 ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมธิการ) :
 ท่านประธานที่เคารพครับ ถ้าเพิ่มเป็น (๓ ทวิ) นี่นะครับ แล้วปรับถ้อยคำ
 ผมว่ามันจะไปได้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เอาอย่างนี้ได้ใหม่ครับ
 เฉพาะตรงนี้เดียวให้ทางอาจารย์ธรรมนุญประสานงานกับทางกรรมธิการ
 แล้วเราจะได้ไปตรงอื่นได้ถ้าสภารับหลักการนี้ เพราะฉะนั้นการเขียนถ้อยคำ
 อาจจะต้องคิดบ้างอะไรบ้าง

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับ วุฒิสภาไม่ยว่นครับ
 ลีน ๆ ครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมธิการ) : ลีน ๆ ครับ
 ท่านประธานครับ ผมขออ่านเลยนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เอาเลยครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมธิการ) : (๘)
 กวกำหนดแบบบัตรเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีที่ ไม่ใช่ช่องนะครับ ซึ่งต้องมีที่สำหรับ
 ทำเครื่องหมายว่า ไม่ใช่สิทธิเลือกตั้ง และการประกาศจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ดีครับ กระทบก็ไม่มีขัดข้องครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่เคารพครับ ผม สามารถ แก้วมีชัย สว. เที่ยงราย ในฐานะ สว.

ฟังถ้อยคำที่ท่านเลขาฯ นำเสนอแล้วนะครับ ผมอยากจะทราบเรียนว่า

แท้ที่จริงแล้วนั้นะครับ ผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเขาไปใช้สิทธิแล้วนะครับ

เพียงแต่ว่าไม่ประสงค์จะ เลือกผู้ใด แต่ถ้าถ้อยคำที่ท่านเลขาฯ

ได้เสนอมาคือ ไม่ใช้สิทธิ เลือกตั้ง ไม่ใช้ นะครับ คือไปใช้สิทธิแล้ว

แต่ไม่ประสงค์จะ เลือกผู้ใด แม้กระทั่งในบัตรเลือกตั้งปัจจุบัน จะมีเฉพาะ

บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นะครับ ก็จะมีช่องอยู่ด้านหัวของบัตร

บอกว่า ไม่ประสงค์จะ เลือกผู้ใดก็กาตรงนั้น แต่ไปใช้สิทธิแล้วนะครับ

ที่ผมอยากทราบ เรียนนิดหนึ่งครับว่า ในส่วนบัตรเลือกตั้งนั้นะครับ

น่าจะครอบคลุมไปถึงบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย เพราะว่า

ในช่องไม่ประสงค์จะ เลือกผู้ใดของบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

ไม่มีนะครับ ผมมีประสบการณ์เคยไปเลือกสมาชิกสภาจังหวัดนั้นะครับ

ก็ไม่ประสงค์จะ เลือกผู้ใดนะครับ แต่ไปใช้สิทธิเหมือนกัน หาช่องนี้ไม่เจอ

ก็เลยจำเป็นต้อง เลือกคนหนึ่งคนใดที่คิดว่า เลวน้อยที่สุดนั้นะครับ ก็กาไป

จริง ๆ แล้วถ้าเรามีห้องแบบนี้ในทุกๆระดับการเลือกตั้งก็จะเป็นประโยชน์

ที่จะทำให้ประชาชนมีโอกาสที่จะแสดงเจตนาว่า ไปใช้สิทธิ แต่ไม่ประสงค์

จะ เลือกผู้ใดครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญท่านอาจารย์มนตรีครับ

รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ์ : ท่านประธานครับ

ผม มন্ত্রী รูปสุวรรณ์ ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อท่าน สว.

ท่านอาจารย์ธรรมนุญนะครับ จริง ๆ ถ้าไปดูในพระราชบัญญัติ

กฎหมายเลือกตั้งเดิมอยู่ในมาตรา ๖๐ ผู้เลือกตั้ง ผู้รับบัตรเลือกตั้ง

เพื่อลงคะแนนแล้วไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดเลย

ให้ทำเครื่องหมายกากบาทในช่อง ไม่ลงคะแนน ตรงนี้ก็อาจจะปรับเปลี่ยนคำ

ฝากท่านเลขาฯ ว่า เมามาตรา ๖๐ ของกฎหมายเลือกตั้งเดิมไปใช้

อาจจะทำให้มันได้ถ้อยคำที่ดีขึ้นครับ ก็ฝากคุณนิดหนึ่งนะครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญครับ กรรมาธิการ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) :
ท่านประธานครับ ขออนุญาตเป็นถ้อยคำดังนี้ได้ไหมครับ การกำหนดแบบ
บัตรเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีที่สำหรับทำเครื่องหมายว่า ไม่ลงคะแนนเลือกตั้ง
ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด และการประกาศจำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน
เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถ้าอย่างนั้นชัดครับ มันจะไม่สอดคล้องกับไม่ใช้สิทธิ
เขาไปใช้แล้วนะครับ แต่ว่าเขาไม่เลือกใคร

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์มนตรีครับ
รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ : ผมมีข้อยุติเดียว
คือในวรรคสี่ ของท่านที่ว่า การสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และวุฒิสภา และวิธีการแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่นี้ต้องเป็นคำว่า โดย
โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเอง หรือบุคคลอื่นอาจกระทำได้
อันนี้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๙ คำว่า ที่ ขอเปลี่ยนเป็น โดย ได้ไหมครับ
เพราะมันจะได้เห็นชัด อันนี้จะเหมือนกับถ้อยคำในมาตรา ๑๒๙ เลย
ถ้าท่านใช้คำว่า ที่ มันอ่านแล้วจะไม่ได้ความ ที่บุคคลอื่นอาจกระทำได้
คำว่า โดย มันจะชัดกว่า ก็ฝากท่านเลขานุการดูหนึ่งนะครับ อันนี้สอดคล้อง
มาตรา ๑๒๙

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) :
ท่านประธานครับ ผมคิดว่าไม่ขัดข้องนะครับ เป็นเรื่องถ้อยคำ แต่เมื่อเดิม
โดย แทนคำว่า ที่ ก็ต้องเอา ที่ เข้ามาใส่หน้าคำว่า อาจ อ่านแล้วข้อความใหม่
จะเป็นอย่างนี้ครับ

การสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
โดยรัฐ และวิธีการแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
วุฒิสภาเอง หรือบุคคลอื่นที่อาจกระทำได้

ศาสตราจารย์ธรรมชญ ลัดพลี : ประธานโทษ ท่านมนตรีครับ
ขอประทานเอ่ยนามครับ คือรอให้ (๓) เสร็จก่อนได้ไหม เพราะผมอ่านง
นิกว่า (๓) เปลี่ยนเป็นคนละครูปไปเลย

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : จบแล้วนี่ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมชญ ลัดพลี : จบแล้วหรือครับ ขอพระคุณครับ
กรรมการรับแล้วนะครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : เป็นไปตามที่อาจารย์ธรรมชญ
เสนอแนะแล้วนี่ครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
ขออ่านอีกครั้งนะคะ (๔) ใหม่ ที่ท่านสมาชิกเสนอจะมีข้อความดังต่อไปนี้ครับ

(๔) การกำหนดแบบบัตรเลือกตั้งซึ่งต้องมีที่สำหรับทำเครื่องหมายว่า
ไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการประกาศจำนวนผู้ไม่ประสงค์
จะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์ธรรมนัญ ลัดพลี : ขอบพระคุณกรรมการครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญต่อเสวยครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมวิธีการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๓๒๖ คณะกรรมการขอแก้ไขใน (๘) ตัดคำว่า และ ออก แล้วเติมคำว่า หรือ แทน นะครับ ในมาตรา ๓๒๗ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมครับ ในมาตรา ๓๒๘ ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมนะครับ ในมาตรา ๓๒๙ ก็เช่นเดียวกันครับ ในมาตรา ๓๓๐ คณะกรรมการขอแก้ไขในวรรคแรกเติมคำว่า มี หลังจากคำว่า ที่ อ่านแล้วจะได้ความว่า นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ แล้วใน (๒) ท่านประธานที่เคารพครับ คณะกรรมการขอเติมขึ้นตามที่ท่านสมาชิก อาจารย์แก้วสรร อติโพธิ เป็นข้อเสนอเอาไว้ในชั้นพิจารณามาตรา ๑๐๘ (๒) ทวิ และมาตรา ๒๑๐ ทวิ และคณะกรรมการได้รับว่าจะนำมาเพิ่มเติมขึ้น ข้อความใน (๒) ที่เพิ่มเติมขึ้นนั้นมีความว่า

(๒) การห้ามกระทำการอื่นเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ในระหว่างหรือหลังพ้นจากตำแหน่งตามเวลาที่กำหนด นี้ก็คือกฎหมายว่าด้วยคอนฟลิคท์ ออฟ อินเทอเรสท์ (Conflict of interest) หรือผลประโยชน์ขัดกันระหว่างตำแหน่งของข้าราชการ หรือของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งอาจจะ เป็นของข้าราชการผู้นั้น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้น หรือของผู้อื่นครับ ใน (๓) คงเติมใน (๔) ขอเพิ่มเติมคำว่า พร้อมทั้งเอกสารประกอบ ตามที่ท่านสมาชิกผู้อาวุโสท่านศาสตราจารย์ธรรมนุญได้ตั้งข้อสังเกตเอาไว้ครับ (๕) คงเติม (๖) คงเติม (๗) เติมคำว่า และการลงมติซึ่งต้องกระทำการกลับ เพื่อที่จะวางข้อยกเว้นให้ครอบคลุมทุกประการ (๘) คงเติม (๙) คงเติม (๑๐) คงเติม (๑๑) (๑๒) คงเติมหมดครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญต่อเสวยครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมวิธีการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๓๓๑ วรรคแรก คณะกรรมการขอเติมคำว่า มี ลงไปหลังจากคำว่า ที่ ข้อความจะอ่านเป็นว่า นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ใน (๑) นั้น คณะกรรมการขอเพิ่มเติมด้วยเหตุที่ว่า ในบทมาตรานี้ว่าด้วยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นครับ ซึ่งปรากฏอยู่ใน มาตรา ๒๗๒ ในวรรคสาม บัญญัติว่า

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เพราะฉะนั้นต้องเอาคำว่า อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาเพิ่มเติมเข้าไว้ นอกนั้นก็คงเดิมหมดทุกประการครับ

ประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : ท่านสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ
อยากขอความกรุณาข้อมาตรา ๓๓๐ นิดหนึ่งครับ (๑๒) ผมว่าคงพิมพ์ผิด
อีกรวงเล็บหนึ่งคงเป็น (๑๓) นะครับ ในมาตรา ๓๓๐ มีอยู่ (๑) (๒) (๓)
(๔) (๕) ไปจนถึง (๑๒) (๑๒) ๒ ครั้งนี้นะครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) :
ขอบพระคุณมากครับ ท่านประธานครับ ที่ท่านกรรมาธิการกรุณาท้วง ก็ต้องแก้ไข
เป็นไปตามที่ท่านท้วงนะครับ

ประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๓๓๑ จบแล้วนะครับ
ต่อเลยครับ ท่านกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ มาตรา ๓๓๒ ขอประธานอนุญาตในเอกสาร ขออนุญาตตัดคำใน
(๑) ก่อนบรรทัดสุดท้ายที่บอกว่า และการพิจารณาคัดเลือก ตัดคำว่า คัด ออกครับ
พิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คัด ไม่มีนะครับ
ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๓๓๓ คณะกรรมาธิการขอเพิ่มเติมใน (๑)
มาตรา ๒๓๐ และมาตรา ๒๓๔ เข้าไป ซึ่งเป็นเรื่องของการที่ไม่มีสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญโดยอิสระ และสำนักงานศาลยุติธรรมโดยอิสระครับ เพิ่มเติมว่า
ต้องทำให้แล้ว เสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ -----

สำหรับศาลปกครองนั้นไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ เพราะเหตุว่าได้มีการบัญญัติไว้แล้วใน (๓) มาตรา ๒๗๔ ตรงนี้ขออนุญาตแก่นะครับ ท่านประธานครับ เป็นมาตรา ๒๗๕ (๑) พิมพ์ผิดครับ ฝ่ายพิมพ์ พิมพ์ผิดครับเป็นมาตรา ๒๗๕ นะครับ ไม่ใช่มาตรา ๒๗๔ ครับ อ่านแล้วใน (๑) จะได้ว่าความว่า ให้ตรากฎหมายตามมาตรา ๖๘ มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๒๐๐ มาตรา ๒๔๘ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๕ และมาตรา ๒๘๔ วรรคสองและวรรคสาม ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ข้อความนอกนั้นคงเดิมครับ

ประธานสภาว่าารัฐธรรมนูญ : ท่านवरพจน์ครับ

นายवरพจน์ ณ นคร : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม
वरพจน์ ณ นคร กราบเรียนท่านประธานฝากถึงกรรมาธิการว่า ช่วยอธิบาย
(๗) กับ (๔) ซึ่งวันนั้นที่ตกลงกันได้แล้ว แต่ว่าผมยังอ่านแล้วยังรู้สึกว่า (๔)
มันจะไปขัด (๗) ที่เรตกลงกันนะครับ คณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง
โดยตรง หรือถ้าไม่ขัดก็ช่วยอธิบายว่าไม่ขัดอย่างไรครับ

ประธานสภาว่าารัฐธรรมนูญ : มาตราไหนครับคุณवरพจน์

นายवरพจน์ ณ นคร : มาตรา ๓๓๓ (๔) แล้วก็ไปโยงถึง
มาตรา ๓๓๔ (๗) ซึ่งอ่านแล้วรู้สึกว่าจะ มาตรา ๓๓๓ (๔) บอกว่าให้ครบถ้วน
ภายในสองปี (๗) ความที่ข้อตกลงไว้ คือให้มีผลเลย แล้วก็ผู้ที่ยังอยู่ในวาระ
ก็ให้อยู่ต่อจนครบเทอม ทำอย่างไรไม่ให้รู้สึกว่าขัดกัน เพื่อให้ (๗)
ยกเว้น (๔) ด้วยพอจะได้ไหมครับ หมายถึงว่า (๗) ยกเว้น (๔)
เฉพาะส่วนของ อบต. ในมาตรา ๓๓๓ จะได้สมบูรณ์ ขอบคุณครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ผม วรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมาธิการครับ ขออนุญาต
เพิ่มเติมตามที่ท่านสมาชิกให้ข้อสังเกตเพื่อไม่ให้มีปัญหาในการตีความว่า
ขัดกันหรือไม่ ท้าย (๔) ให้เติมคำว่า ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๓๔
(๗) อ่านทั้งวรรค อ่านทั้งอนุมาตรา ก็จะได้ด้อยค่าดังนี้ครับ

(๔) ให้ดำเนินการที่มีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก
การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคสามให้ครบถ้วนภายในสองปี นับแต่วันประกาศใช้
รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๓๔ (๗)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
ก็ต่อเลยนะครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ มาตราต่อไปคือมาตรา ๓๓๔ ใน (๑) ขออนุญาตตัดคำว่า ใดที่
ในบรรทัดที่ ๓ ออก เพราะเป็นคำที่ฟุ่มเฟือย อ่านใหม่ก็จะได้ถ้อยคำ
แต่เมื่อมีการตรากฎหมายในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่ ใน (๒) คงเดิม (๓)
คงเดิม (๔) คงเดิม (๕) ท่านประธานที่เคารพครับ ในเอกสารไม่ได้ตัดไว้
คณะกรรมการขอตัดในบรรทัดที่ ๒ คำว่า หนึ่ง ออก ก็จะเหลือแต่ มาใช้
บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม (๖) คงเดิม (๗) คงเดิม (๘)
ก็คงเดิมทุกประการครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
ก็ต่อเลยนะครับ เชิญกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ก่อนจะ
ไปพิจารณามาตรา ๓๓๕ กับมาตรา ๓๓๖ ซึ่งเป็น ๒ มาตราสุดท้าย
คณะกรรมการขอประธานเสนอท่านประธานได้โปรดย้อนกลับไปพิจารณา
มาตราที่ยังค้างไว้อยู่ คือมาตรา ๓๑๕ มาตรา ๓๑๗ และมาตรา ๓๓๓ ครับ
มาตรา ๓๑๕ ท่านประธานที่เคารพครับ เอกสารนี้แจกท่านประธานและ
ท่านสมาชิกแล้วนะครับ เอกสารนั้นลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐
เวลา ๐๙.๓๙ นาฬิกา มีเอกสารอยู่ ๒ หน้า ท่านประธานครับ ขอให้ใช้
เอกสารนี้แทนมาตรา ๓๑๕ ในร่างฯ ซึ่งท่านสมาชิกใช้อยู่ นะครับ การปรับปรุง
มาตรา ๓๑๕ ใหม่เป็นการนำข้อสังเกตท่านสมาชิกซึ่งซักถามคณะกรรมการ
เมื่อวานนี้ คือท่านสมาชิกผู้อาวุโส ขอประทานโทษที่เอ่ยนาม คือท่านสวัสดิ์
คำประกอบ ท่านตั้งคำถามว่า ถ้าให้กรรมการการเลือกตั้งออกกระเปาะให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในกรณีที่ทั้ง ๒ สภาพิจารณาร่างกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งไม่เสร็จ จะมีโทษหรือไม่ถ้ามีคนฝ่าฝืนหรือ
ทุจริตเลือกตั้ง ซึ่งกรมรมได้กราบเรียนท่านไปว่า ไม่มีนะครับ เพื่อออก
ช่องว่างดังกล่าว ท่านประธานที่เคารพครับ จึงขอประธานเสนอ (๒) ใหม่
ขอประทานกราบเรียนว่า ในมาตรา ๓๑๕ ข้อความใน (๒) ใหม่ที่นะครับ
อ่านแล้วจะเป็นดังนี้ ในกรณีที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๓๓

ให้ดำเนินการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา -----

แต่ถ้ายังไม่มีความหมายดังกล่าว ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งดังกล่าว โดยให้ใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกแห่ง และให้ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๓๑๘ เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว และในกรณีที่เกิดกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่าบทบัญญัติใดของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดระเบียบที่จำเป็นขึ้นใช้แทนบทบัญญัตินั้นได้ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ระเบียบดังกล่าวและความเห็นที่ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนั้นขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก่อนประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตาม (๒) ให้กระทำภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันครบสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และมีให้ดำเนินการเลือกตั้งในวันเดียวกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๓

ท่านประธานที่เคารพครับ ขอประพาทอนุญาตอธิบายขยายความเพิ่มเติมเล็กน้อยนะครับ ในมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า เป็นการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมี ๒ กรณีนะครับ กรณีแรกคือกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จ กรณีนั้นการเลือกตั้งก็ให้ทำ ๖๐ วันก่อนวันครบ ๔ ปี เพราะกรณีนั้นสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบันนี้จะดำรงตำแหน่งจนครบ ๔ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์แต่งตั้ง กรณีนี้ไม่มีปัญหาครับ จะมีปัญหาเฉพาะในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบันนี้ทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จภายใน ๒๔๐ วัน ต้องพ้นสมาชิกภาพทั้งหมดตามมาตรา ๓๒๓ ในกรณีนี้จะต้องการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใหม่ ซึ่งแยกเป็น ๒ กรณีครับ กรณีแรกถ้ามีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ก็เลือกไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือก ส.ส. และ ส.ว. ที่ทำเสร็จ กับกรณีที่ ๒ ถ้ายังไม่มีความหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือก ส.ส. หรือ ส.ว. เพราะทั้งสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภายังไม่เสร็จ อย่างนี้ให้นำไปกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.

ในปัจจุบันนี้มาใช้บังคับ เท่าที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้นนะครับ เมื่อมาใช้
 บังคับแล้วนี่อะไรที่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องนี้ ก็ให้กรรมการการเลือกตั้งแก้ไขใหม่
 แล้วก็ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการแทนกฎหมายเลือกตั้ง
 ส.ส. ในปัจจุบันนี้แทนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่อย่างไรก็ตาม
 เพื่อให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ก็ให้ส่งระเบียบพร้อมทั้งความเห็นที่ว่าบทบัญญัติไหนของกฎหมายเลือกตั้ง ส.ส.
 ในปัจจุบันขัดรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบกัน
 อีกชั้นหนึ่งนะครับ แล้วก็กำหนดไว้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในกรณีเช่นว่านี้
 ให้ทำภายใน ๙๐ วันนับแต่วันครบ ๒๔๐ วัน ซึ่งร่างเดิมนี่ใช้ ๖๐ วันครับ
 แต่ฝ่ายเลขานุการมาดูแลแล้ว ๖๐ วันหลังจากครบ ๒๔๐ วันนี่คงเป็นไปไม่ได้
 เพราะว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นนี้ต้องเอากฎหมายเก่ามาดู
 แล้วก็ต้องลงมือดูว่ากฎหมายมาตราไหนใช้ไม่ได้ใช้ไม่ได้ ต้องทำระเบียบใหม่
 กว่าที่จะทำใหม่แล้วส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องใช้เวลาครับ

อย่างเร็วกระบวนการชำระเบี้ยปรับใหม่ ดูกฎหมายว่าข้าราชการรัฐธรรมนูใหม่ของ
กรรมการการเลือกตั้งกับของศาลรัฐธรรมนูญก็เดือนหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงต้อง
ขยายจาก ๖๐ วันเดิมเป็น ๙๐ วัน เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น
และในเวลาเดียวกันก็ล็อก (Lock) เอาไว้ว่า การเลือก ส.ส. ตามมาตรา ๓๒๓
กับการเลือก ส.ว. ใหม่ เพื่อให้ประชาชนลับสนจะทำในวันเดียวกันไม่ได้
ไม่อย่างนั้นประชาชนจะมีบัตร ๓ ใบครับ ก็จะเกิดการสับสนกันขึ้นได้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณสามารถก่อนครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม สามารถ แก้วมีชัย สสร. เชียงราย อยากกราบเรียนฝ่ายเลขานุ
ในมาตรา ๓๐๕ บรรทัดที่ (๒) ในหน้า ๒ บรรทัดที่ ๕ ที่ใช้ถ้อยคำที่ว่า โดยให้
ใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกแห่ง ผมอยาก
กราบเรียนถามว่า ถ้าสมมุติว่าเราจะใช้ถ้อยคำอย่างนี้แทนครับ แต่ถ้ายัง
ไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งดังกล่าวโดยอนุโลม พอจะไหวไหม
แล้วตัดคำว่า ให้ใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ทุกแห่ง นี้ออกไปนะครับ เพราะว่าคำว่า โดยอนุโลม ก็น่าจะจะสามารถจะนำ
เอากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้อยู่ เอามาใช้
กับการเลือกตั้งวุฒิสภาโดยอนุโลม โดยเราไม่จำเป็นจะต้องไปแก้คำว่า
สมาชิกวุฒิสภา แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็น่าจะใช้ได้ครับ
เพราะว่าผมอ่านถ้อยคำอย่างนี้แล้ว ผมไม่ทราบว่าจะ เป็นถ้อยคำที่ในกฎหมาย
เขาใช้บัญญัติได้ไหมครับ โดยที่เราบอกว่า โดยให้ใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา
แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกแห่ง นี้นะครับ ถ้าเราใช้คำว่า
โดยอนุโลม มันโดยอัตโนมัติว่า ตรงไหนที่เป็นคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ก็คือหมายถึงวุฒิสภา ถ้ากรณีเราเป็นการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเนี่ยครับ อยาก
กราบเรียนปรึกษาครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการเชิญครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ อันนี้คิดกันหลายรอบครับ ขอบพระคุณผู้ตรวจการเห็นว่า ที่ไม่ขอเสนอ
Legislative Institutional Repository of Thailand
คำว่า ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับกับ

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้โดยอนุโลม ด้วยเหตุผลที่ว่า ถ้านำ มาใช้อนุโลม บทกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษอนุโลมไม่ได้ครับ อนุโลมไม่ได้ ก็หมายความว่า ปัญหาที่ยังคงอยู่เหมือนที่ท่านสมาชิกอาวุโส ท่านสวัสดิ์ คำประกอบ ท่านท้วงเมื่อวานนี้ว่ายังทุจริตได้อยู่ เพราะ เหตุว่าหลักในการกำหนดโทษและ ความผิดในทางกฎหมายอาญานั้น คือโทษและความผิดจะต้องชัดเจนในกฎหมาย จะอนุโลมใช้ไม่ได้ ท่านประธานครับ ศาลยุติธรรมเคยพิพากษายกฟ้องผู้ทุจริต ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นไปแล้ว ด้วยเหตุผลง่าย ๆ ว่า กฎหมายฉบับที่ว่าด้วยการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนั้น บัญญัติสั้น ๆ ถ้อยคำว่า ให้อนุโลมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ไปใช้บังคับกับการเลือกตั้ง สมมุติเช่นครับ กรรมการสุขาภิบาล พออนุโลมไปใช้ กระทรวงมหาดไทยก็อนุโลมหมดทั้งบทว่าด้วยการจัดการเลือกตั้ง และบทว่าด้วยการกำหนดความผิดและโทษ แต่ศาลท่านวินิจฉัยต้องตามหลัก นิติศาสตร์ว่า บทที่ว่าด้วยการดำเนินการเลือกตั้งนั้นอนุโลมไปได้ แต่บทว่าด้วยการ กำหนดความผิดและกำหนดโทษนั้นอนุโลมไม่ได้ จึงให้ยกฟ้องผู้ทุจริต เพราะฉะนั้นตรงนี้เองที่ฝ่ายเลขานุการไม่อาจจะใช้คำว่า โดยอนุโลม เพราะ อนุโลมปีบ ความผิดและโทษก็ไม่มีเหมือนเดิม -----

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอให้จบเรื่องนี้อย่างรวดเร็ว
กำลังติดพันอยู่ เชิญกรรมการต่อครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) :

ท่านประธานที่เคารพครับ มีท่านที่กังวลมาว่าถ้าเติมคำ ในมาตรา ๓๑๕
วรรคสาม ท่านประธานครับ บรรทัดที่ ๕ ที่บอกว่า หรือสมาชิกภาพสิ้นสุดลง
ตามมาตรา ๓๒๓ เพื่อให้ชัดเจนขึ้น เดิมว่า หรือสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา
ตรงนี้แห่งหนึ่งนะครับ แล้วในวรรคห้า (๑) ในกรณีที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง
ถ้อยคำเดิมก็ขอให้เติมว่า ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุด
เป็นที่ ๒ นะครับ ใน (๒) ก็เช่นเดียวกันครับ ข้อความเดิมเป็นว่า
ในกรณีที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ ก็ขอให้เติมให้ชัดเจนว่า ในกรณีที่
สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ และเพื่อให้ชัดเจนขึ้น
ในบรรทัดที่ ๕ ขออนุญาตตัดคำว่า ดังกล่าว ออก ที่บอกว่า มาใช้บังคับ
กับการเลือกตั้งดังกล่าว เพื่อให้ชัดเจนขอเติมคำว่า มาใช้บังคับกับ
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย ข้อความก็จะชัดเจนครับ เพราะฉะนั้นถ้าอ่าน
(๒) ที่วางกลับข้อความใหม่จะเป็นว่า ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิก
วุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ ให้ดำเนินการเลือกตั้งตามกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภา ที่เป็นกรณีหนึ่งนะครับ แต่ถ้ายังไม่มีความชัดเจนดังกล่าวนี้
กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่
ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้มาใช้
บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้ใช้คำว่า สมาชิกวุฒิสภา
แทนคำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกแห่ง ข้อความอื่นคงเดิมครับ
ขอประธานโทษครับ และให้ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรงนี้
ประธานกรรมการนะครับ ตัดคำว่า คณะ ออก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณถาวรครับ

นายถาวร จันทร์สม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมเรียนหาว่า

ท่านประธานไปถึงกรรมการอย่างนี้ได้ไหมครับ ในวรรคสองตอนท้ายนี้
ผมอ่านดูหลายทีแล้ว ผมก็งงครับสับสน ที่เขียนตั้งแต่ตรงนี้นะครับ
ให้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้
ในราชกิจจานุเบกษาหนึ่งนะครับ ไม่เข้าใจเลยครับ ผมขอแก้เป็นอย่างนี้
จะใช้ได้ไหมครับ ลองโน้ตดูนะครับ ให้ส่งให้ ผมตัด ให้ตัวนี้ออก

ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญนี้ก่อนประกาศใช้ และให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าอย่างนี้จะได้ ใจความและเข้าใจ ผมขอเสนออย่างนี้ได้ไหมครับ อย่างที่เขียนไปแล้วครับ

๑๑/๑

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์วรสึกดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมคิดว่าที่ท่านสมาชิกกรุณาตั้งข้อสังเกตนั้นวัตถุประสงค์ตรงกับกรรมาธิการเลยครับ แต่ว่าวิธีเขียนจะต่างกัน ถ้าเขียนแบบท่านสมาชิกหมายความว่าถึงขีดรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็ให้ความเห็นชอบได้ แล้วจะทำให้ศาลไม่ใช่ศาล กลายเป็นองค์กรที่มานั่งให้ความเห็นชอบกฎหมาย แต่ที่บัญญัติไว้ว่ากรรมการประสงค์เพียงว่าระเบียบที่ออกมาเพราะเหตุที่ว่าตัวบทบัญญัติแห่งกฎหมายเลือกตั้งเดิมขีดรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความเห็นที่ว่ากฎหมายเลือกตั้งเดิมขีดรัฐธรรมนูญต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าระเบียบดังกล่าวและความเห็นดังกล่าวชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่ผู้ใช้และผู้ตีความรัฐธรรมนูญเด็ดขาด แต่ถ้าไปเขียนว่าให้ความเห็นชอบ ความหมายจะกว้างขวางเลยถ้าขีดกับรัฐธรรมนูญแล้วก็จะเห็นชอบได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านอาจารย์อมร และท่านอาจารย์ธรรมบุญครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสัตย์ : ท่านประธานที่เคารพ ผมเห็นด้วยกับที่ท่านกรรมาธิการทางฝ่ายเลขาฯ ได้ชี้แจงเรื่องของวรรคท้าย แต่คำว่า ให้ ตัวที่ ๒ น่าจะตัดได้ครับ อย่างไรก็ตามผมเห็นตรงกลางประโยคตรงกลางข้อ ๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าบทบัญญัติใด แล้วต่อมาบอกว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนด คือถ้าได้เห็นชัดแจ้งแล้วก็จะทำงานไม่ได้ มันต้องแก้อยู่ดีครับ คงจะตัดคำว่า อาจ ได้ด้วยครับ รวมความว่าผมขอเสนอให้ตัดคำว่า อาจ ตรงกลางประโยค แล้วก็คำว่า ให้ คำที่ ๒ ที่มีผู้แปรญัตติไว้ตอนต้นครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

ศาสตราจารย์วรสึกดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : อาจ ตรงนี้ขอแก้เป็น มีอำนาจ ได้ใหม่ครับ จะได้ชัดเจนอย่างที่ท่านศาสตราจารย์อมรท่านท้วง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ตกลงแล้วครับ ท่านธรรมบุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผม ธรรมบุญ ลัดพลี กระผมสงสัยอยู่นิดเดียวครับ ในมาตรา ๓๑๕ วรรคหนึ่ง

บรรทัดสุดท้าย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : จบหรือยังครับ เออ (๒) ก่อน
มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหมครับ ท่านถาวรครับ

นายถาวร จันทร์สม : ท่านกรรมาธิการครับ ให้ส่งให้ ให้ ตัวหลัง
ตัดออกได้ไหมครับ มันจะเสียความไหมครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ใต้ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ใต้ นะครับ ตรงกับที่ท่านอาจารย์อมร
และคุณถาวรได้แนะนำครับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหมครับ ถ้าไม่มีจะได้
พิจารณาพรรคหนึ่งของอาจารย์ธรรมบุญ ท่านวรวจน์ครับ (๒) นะครับ

นายวรวจน์ วงศ์สง่า (กรรมาธิการ) : (๒) ผมไม่มีครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าอย่างนั้นพรรคหนึ่งครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ คืออย่างนี้ครับ
กระผมสงสัยจะผิดหรือเปล่า บรรทัดสุดท้ายนะครับ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
ตามวรรคห้า (๑) กับ (๒) นี้ ปกติมันจะชัดเจนไหมครับถ้าจะเติมมาตรา
เสียหน่อยหนึ่ง เพราะผมเข้าใจดีว่าอาจจะหมายถึงมาตรา ๓๓๓ ที่อยู่บรรทัดที่ ๕
ข้างบน แต่นี่มันห่างยาวลงมา แล้วก็บรรทัดที่ ๕ มาตรา ๓๓๓ นี้ไปพูดถึงวันเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตอนที่เราพูดถึงสมาชิกวุฒิสภาให้ทำหน้าที่วุฒิสภา มันน่าจะ
เติมให้ชัดเจน ตามมาตรา ๓๓๓ แล้วส่วนวรรคห้านี้ผมเข้าใจว่าจะผิด เพราะ
มาตรา ๓๓๓ ผมดูแล้วไม่มี

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์บรรจงศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) :
 ท่านประธานที่เคารพครับ ความในมาตรา ๓๑๕ วรรคแรก ต้องอ่านเป็น
 ๒ ตอนนะครับ ตอนแรกบอกว่า ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน
 ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญใหม่ที่เรากำลังเขียนกันอยู่
 จนถึงวันเลือกตั้ง ส.ส. ใหม่ ตามมาตรา ๓๒๓ นี้จบความตอนหนึ่งนะครับ
 ขึ้นความตอนที่ ๒ ว่า ให้วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันทำหน้าที่วุฒิสภา
 ตามรัฐธรรมนูญใหม่ที่เรากำลังเขียนอยู่ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
 ตามมาตรานี้ วรรคห้า (๑) หรือ (๒) ท่านประธานที่เคารพครับ การเลือก
 ส.ส. ใหม่ครั้งแรกหลังจากใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นไปตามมาตรา ๓๒๓
 แต่การเลือกวุฒิสภาใหม่หลังจากใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นไปตามมาตรา ๓๑๕
 วรรคห้าครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับ
 คือมาตรา ๓๑๕ น่าจะใส่เสียหน่อยได้ไหม คือบอกตามวรรคห้า มันก็ไปนึกถึง
 มาตรา ๓๒๓ ต่ามาตรา ๓๒๓ ไม่มีวรรคห้า เพราะฉะนั้นมาตรา ๓๑๕ น่าจะตก
 ผมเข้าใจว่าต้องเติมตรงนี้ เพราะว่าจะอ้างถึงลอย ๆ ตามวรรคห้าเฉย ๆ
 ไม่รู้มาตราไหน

ศาสตราจารย์บรรจงศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ)
 ตามมาตรานี้ วรรคห้า

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : เอาอย่างนั้นก็ได้รับไม่เป็นไร
 แต่ผมไปคิดถึงมาตรา ๓๒๓

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็มีคนเข้าใจบ้าง
 ไม่เข้าใจบ้าง จะให้เข้าใจทุกคนคงเป็นไปได้ แต่ว่ามีคนเข้าใจก็ใช้ได้ครับ
 เชิญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ไม่เป็นไรครับ ขอบพระคุณ
 ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านवरพจน์ครับ
 นายवरพจน์ วงศ์สง่า (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ
 กระผมรู้สึกว่าคุณความในวรรคสอง และวรรคสามนี้ มันน่าจะเป็นวรรคหนึ่ง
 วรรคสองมากกว่า ความในวรรคหนึ่งน่าจะตามมาทีหลังวรรคสอง วรรคสาม
 ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ คือผมสอบถามเข้าหน้าที่กฤษฎีกาแล้วนะครับ บอกว่า ปกติถ้าพูดถึงมาตรานี้ พรรคไหน วงเล็บไหน ในแบบกฎหมายที่ผ่านมาเขาจะไม่ค่อยเขียน เว้นแต่จะเข้าใจผิดจริง ๆ ก็ขออนุญาตให้เดิมอย่างนี้ครับ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ความวรรคห้า (๑) หรือ (๒) ของมาตรานี้แล้วแต่กรณี ซึ่งอันนี้ก็หมายความว่า เป็นข้อยกเว้นของแบบทั่วไปอย่างมาก ๆ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์มนตรีบอกว่าไม่ต้องเดิมนะครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : คือกระผมไม่ติดใจครับ อยากให้เป็นเรคคอร์ด (Record) ไว้ก็แล้วกัน

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ไม่เดิมนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อย่างที่อาจารย์มนตรีที่วงนั้นแหละครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าเดิมนะครับ

มันเกิดกลับสนได้แล้วครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาตอย่างนี้ได้ไหมครับ

ท่านสมาชิกครับ ผมขออนุญาตนะครับ ทางกรรมาธิการได้ชี้แจงว่าการที่เอ่ยถึงวรรคไหนก็หมายถึงวรรคนั้นของมาตราที่เริ่มต้น แล้วอาจารย์ธรรมนุญท้วงว่าผมไม่เข้าใจ หรือเกรงคนจะไม่เข้าใจ ผมให้ความเห็นว่า เรื่องของคนเข้าใจก็มีคน ๒ พวก คือ พวกเข้าใจ กับพวกไม่เข้าใจ ถ้ามีคนเข้าใจก็ถือว่าเข้าใจ คนไม่เข้าใจก็ต้องทำความเข้าใจต่อไป ผมว่าอย่างนั้นนะครับ มันไม่เสียรูปแบบของการเขียนกฎหมายอย่างที่อาจารย์มนตรีว่า ขอบคุณครับ เชิญต่อไป ท่านवरजनครับ

นายवरजन วงศ์สง่า (กรรมาธิการ) : เมื่อที่ผมเรียนหาหรือว่าความในวรรคสอง และวรรคสามนี้มันน่าจะมาก่อนวรรคหนึ่งของมาตรานี้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานครับ วรรคหนึ่งนี่บอก สมาชิกแทนราษฎรคือตัวองค์กรนะครับ

วุฒิสภาคือตัวองค์กร วรรคสองนี้ว่าด้วย ส.ส. ที่อยู่ในสภานั้น วรรคสามนี้ว่าด้วยสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ในสภานั้น มันต้องมาที่หลังตัวองค์กรครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ชัดเจนแล้วนะครับ ท่านวราพรณ์ครับ

นายวราพรณ์ วงศ์ง่า (กรรมาธิการ) : ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหมครับ
ในมาตรา ๓๑๕ ครับ ถ้าไม่มีเชิญท่านกรรมาธิการมาตราอื่นต่อครับ

ศาสตราจารย์บรรพตศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ เอกสารที่แจกไปเมื่อสักครู่นี้ ขอประทานอนุญาตนำเสนอ
มาตรา ๓๑๗ ใหม่ ตามข้อทักท้วงของท่านสมาชิกเมื่อวานนี้ ขอประทานโทษ
ที่เอ่ยนามครับ ท่านอาจารย์แก้วสรร อดิโพธิ์ ว่าจะได้ไม่บอกย้อนซ้ำซ้อนและ
อ่านดูแล้วเพื่อน ๆ มาตรา ๓๑๗ ใหม่ เป็นเอกสารซึ่งแจกในวันนี้ แล้วก็ไม่มีอะไร
อยู่บนหัวเลยนะครับ อ่านให้ฟังใหม่ นะครับท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

ศาสตราจารย์บรรพตศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) :

มาตรา ๓๑๗ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้
รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการอภิปราย
ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง หรือกับ
การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่
ในระหว่างที่ยังไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี
และถ้าไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงตามที่กำหนด ก็ให้รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี
ดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๓ แล้ว
ให้คณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งหรือคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ตัดคำว่า ในระหว่าง
ออกนะครับ ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก่อนการเลือกตั้ง เดิมคำว่า ก่อน แทนครับท่านประธาน
ให้คณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งหรือคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก่อนการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องอยู่
ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่จะ เข้ารับหน้าที่
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ต่อ ในนี้ไม่มีนะครับ

LIRT

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ดี จุวรรณโณ (กรรมธิการ) : ปฏิญญา
หน้าทีไปจนกว่าครบ ไม่มี ต่อ ครบ ขอประทานโทษครับ

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๒๐๑
มาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๖ (๒) (๓) และ (๖)
มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๒๑๖ (๕) มาใช้บังคับ
กับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
ตามมาตรานี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณพูนสวัสดิ์ครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธิศิริ : ขออนุญาตท่านเลขาฯ อ่านมาตรา ๓๑๗ ใหม่
ที่ตัดตรงไหนบ้าง ผมไม่ทันครับ

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ดี จุวรรณโณ (กรรมธิการ) : เอกสาร
ท่านสมาชิกได้รับแล้วใช่ไหมครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธิศิริ : ได้รับแล้วครับ

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ดี จุวรรณโณ (กรรมธิการ) : ตรงที่
ขีดคำ ๆ เอาไว้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขีดคำนั้นเดิมหรือตัดครับ

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ดี จุวรรณโณ (กรรมธิการ) : ขีดคำนี้
คือที่เดิมเข้ามาครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธิศิริ : ในระหว่าง ไม่ตัดใช่ไหมครับ

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ดี จุวรรณโณ (กรรมธิการ) : ในวรรคสาม
คำว่า ในระหว่าง ตัดออกครับ ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในระหว่างการเลือกตั้งนี้มีผลคือ
ตัดคำว่า ในระหว่าง ออก แล้วเติมคำว่า ก่อน เข้าไปแทน อ่านแล้วจะได้
ความว่า เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๒๓ แล้ว
ให้คณะรัฐมนตรีความวาระหนึ่งหรือคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก่อนการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๒๓ แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านถาวรครับ

นายถาวร จันทร์สม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขอหารือ
ท่านกรรมธิการอย่างนี้ได้ไหมครับ ตรงวรรคสองที่ความเดิมว่าให้นำบทบัญญัติ
มาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ นี้ครับ ข้อความครั้งที่ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

ครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีนี้คัดออกไปเลยไม่ได้ หรือครับ เพราะว่า แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘ นั้น เป็นการแก้ไขครั้งสุดท้ายอยู่แล้ว ไม่ต้องมีความครั้งนี้ยื่นเข้าไปเลยนะครับ แล้วเคยอ่านรัฐธรรมนูญหลายฉบับจะมีความต่อกันมาอย่างนั้นะครับ ให้น่าับทัญญูติมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘ จะ เสียความอะไรไหมครับ

ประธานสภาว่ารัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการรองชาติครับ

- ๑๔/๑

นายธงชาติ รัตนวิชา (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ประเด็นนี้เคยชี้แจงให้ทราบไปทีหนึ่งแล้วนะครับ ว่าถ้าเขียนเหมือนอย่างที่ท่านสมาชิกว่านั่นมันจะไม่รวมฉบับอื่น ๆ เข้าไปด้วย แต่รวมเฉพาะฉบับแรกกับฉบับที่ ๖ เท่านั้น เพราะฉะนั้นที่เขียนว่า ฉบับสุดท้าย จะได้รวมทุกฉบับที่เขาแก้ไขไว้ด้วยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมาธิการในมาตรา ๓๑๗ นะครับ ขออนุญาตแก้วรรคสุดท้าย ตรงคำว่า มาตรา ๓๑๕ วรรคสอง ขอแก้เป็น มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ไม่ซ้ำวรรคสอง เพราะถ้าวรรคสองนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งเลย ต้องเป็นวรรคสี่คือมาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ พุดถึงในกรณีที่เป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ก็ต้องไปเลือกกันในสภาผู้แทนราษฎรด้วยการยกมือด้วยคะแนนเสียงเกินครึ่ง ซึ่งเราป้องกันไม่ให้นำเอามาตรานี้วรรคนี้อาใช้กับ ครม. ที่ยังไม่ได้มาจากการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอันใหม่ครับ ถ้าไม่มีเชิญกรรมาธิการต่อเลยครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ต่อไปครับ ท่านประธาน มาตราที่ขอประธานอนุญาตเสนอคือมาตรา ๓๒๓ ครับท่านประธาน ขอความกรุณาท่านประธานและท่านสมาชิกได้โปรดนำเอกสารลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม เวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา มาใช้แทนมาตรา ๓๒๓ เดิมทั้งหมด การปรับปรุงกรณีตามมาตรา ๓๒๓ นี้ก็เป็นการปรับปรุงให้รัดกุมขึ้น ให้อ่านง่ายขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือน่าข้อสังเกตของท่านสมาชิกผู้อาวุโส คือท่านสวัสดิ์ คำประกอบ มาปรับปรุงเพื่อไม่ให้มีช่องว่างหรือมีช่องว่างน้อยที่สุด มาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่งข้อความที่ขีดคำ ๆ ไว้เป็นข้อความที่ทำให้ชัดเจน เพราะเมื่อวานนี้มีการเถียงกันว่าคำวินิจฉัยการตรวจกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร คณะกรรมาธิการจึงขอประธานอนุญาตแก้ไขและขออ่านวรรคหนึ่งนะครับท่านประธาน

มาตรา ๓๒๓ ภายในสองสัปดาห์นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้รัฐสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้แล้วเสร็จ
ทุกฉบับ โดยในระหว่างเวลาดังกล่าวจะยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้

- ๑๕/๑

ในวรคสอง ท่านประธานครึบ ปรับเป็นตั้งนี้ครึบ ในการค้ำเนินการตาม
วรคหนึ่ง ำให้ค้ำเนินการตั้งค้ำไปนี้

(๑) ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญตามวรคหนึ่งให้แล้ว เสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้
รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีทีที่ันกำหนดเวลาดังกล่าวแต่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญตามวรคหนึ่งยังไม่แล้ว เสร็จทุกฉบับ ให้สมาชิกสภาของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด และห้ามมิให้มีการค้ำเนินการ
เลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการำให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญตามวรคหนึ่งแล้ว เสร็จทุกฉบับ หรือ เป็นกรณีตามวรคสาม
ในกรณีนี้ให้วุฒิสภาทำหน้าทีที่รัฐสภาและค้ำเนินการ เสนอและพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้ว เสร็จภายในเก้าสิบวัน
นับแต่ถัดจากวันที่ครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๒) ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญตามวรคหนึ่งทุกฉบับแล้ว เสร็จภายในกำหนดเวลาคาม (๑)
ำให้วุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้ว เสร็จ
ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่วุฒิสภาไม่สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญตามวรคหนึ่งทุกฉบับให้แล้ว เสร็จภายในกำหนดเวลาคาม (๑)
หรือ (๒) ให้สมาชิกสภาของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด ในกรณี
ที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจาก
สภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น
ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว และให้ันำมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔
มาใช้บังคับกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยอนุโลม
วรคสาม ำให้ค้ำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม
รัฐธรรมนูญนี้ เมื่อมีการนิโคกรณีหนึ่งดังค้ำไปนี้

(๑) ในกรณีที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้ว เสร็จภายในกำหนดเวลาคามวรคหนึ่ง
หรือในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาซึ่งทำหน้าทีที่รัฐสภาตามมาตรา

พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว
 ทุกฉบับภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๓๑๘
 คำเนิการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวัน
 นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ หรือ เมื่อมีกรณีตามวรรคสอง (๑)
 (๒) ในกรณีที่ตั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไม่สามารถพิจารณา
 และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง
 ไปได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรานี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลา
 ความวรรคหนึ่ง และให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ
 รัฐธรรมนูญมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งดังกล่าว-----

โดยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๓๑๔ เป็นผู้รักษาการ ตามกฎหมายดังกล่าว และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าบทบัญญัติใด ของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขัดหรือแย้งหรือไม่ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดระเบียบ ที่จำเป็นขึ้นใช้แทนบทบัญญัตินั้นได้ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและ เที่ยงธรรม ระเบียบดังกล่าวและความเห็นที่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว นั้น ขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญ ต้องคิด คำว่า ให้ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก่อนประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

วรรคสี่ เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก วุฒิสภาขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดำเนินการ ตามวรรคสอง (๑) (๒) และ (๓) ต่อไป โดยให้เริ่มนับกำหนดเวลานับแต่วัน เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปเป็นต้นไป และให้นำความใน วรรคสาม (๒) และมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ

แล้วหรือ ถือว่ารัฐสภาได้ให้ความชอบแล้วตามมาตรา ๓๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการ ตามมาตรา ๙๓ โดยพลัน และมีให้นำกำหนดเวลาตามมาตรา ๙๓ มาใช้บังคับ

มีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๔ เฉพาะส่วนที่ว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินมาใช้บังคับกับการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรคสอง (๑) และ (๒)

ในการดำเนินการตามมาตรา ๓๑๖ มีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๔ มาใช้บังคับ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านโกศลศรี

นายโกศล ศรีสังข์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอ เรียนถามคณะกรรมการนิติบทหนึ่ง กำหนดไว้ในวรรคแรกว่า ๒๔๐ วัน แล้วมา กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรทำงานให้เสร็จใน ๑๒๐ วัน แล้ววุฒิสภา ๙๐ วัน รวมแล้ว ๒๑๐ วัน ไม่เข้าใจว่า ๓๐ วันหายไปไหน ช่วยอธิบายด้วยครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธาน ที่เคารพครับ ผม บรรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมการ ๑๒๐ วันของ สภาผู้แทนราษฎร รวมกับ ๙๐ วันของวุฒิสภานั้น ความจริงแล้วคือ ๒๑๐ วัน แต่ ๓๐ วันที่เหลือในกรณีที่วุฒิสภาเกิดแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ๓ ฉบับที่วุฒิสภา

ได้รับมาจากสภาผู้แทนราษฎร ตรงนี้รัฐธรรมนูญบอกว่าต้องตั้งคณะกรรมการ
ร่วมกัน ก็เป็นเวลาทำให้รัฐสภาที่ตั้งกรรมการร่วมกันหายใจ

นายโกศล ศรีสิงห์ : แต่ไม่ได้เขียนไว้ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอเพิ่มเติมได้ไหมครับ
หมายความว่า ๒๔๐ วัน มีกิจกรรมต้องทำชัดเจน บวกได้แล้วอย่างที่ท่านโกศลว่า
๒๑๐ วัน อีก ๓๐ วันหายไปไหนครับ หายไว้ให้เขาหายใจ เหมือนกับเรา
เราได้หายใจหลายวันเหมือนกันช่วงนี้ เชิญครับท่านครครชิต

นายครครชิต สุขุมินท : ท่านประธานครับ ในส่วนของระยะเวลา
รวมขึ้นตอนการทูลเกล้าฯ ด้วยหรือเปล่าครับ ๒๑๐ วัน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการครับ มีท่านสมาชิก
ถามว่า ๒๔๐ วัน รวมขึ้นตอนในการทูลเกล้าฯ ด้วยหรือเปล่า เชิญครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
เพื่อไม่ให้เสียกัน กรรมการขอแก้แล้วในวรรคหนึ่ง ต้องคำคอนตันที่บอกว่า
ให้รัฐสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ คือ
หมายความว่าแต่เพียงว่าขอเห็นชอบทั้ง ๓ ฉบับเสร็จใน ๒๔๐ วัน การประกาศใช้
เมื่อไรเป็นเรื่องที่จะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ แล้วโดยเฉพาะกาลนี้ไม่ได้ไปกระทบถึง
พระราชอำนาจในการที่จะทรงพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ชัดเจนแล้วนะครับท่านครครชิต
เชิญอาจารย์อมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา
ยาวนานครับ เพราะฉะนั้นประการแรกขอให้พิจารณาที่เลวร้ายครับ สำหรับ
วรรคแรกผมเพิ่งมาสังเกตได้ว่าภายใน ๒๔๐ วัน เราจะไปโทษรัฐสภาอย่างเดียว
คงจะลำบาก ผมขอทราบเป็นความรู้ว่าร่างพระราชบัญญัติเหล่านี้ รัฐสภาจะต้อง
เป็นคนทำเอง หรือว่ารัฐบาลจะต้องเป็นคนเสนอ สมมุติรัฐบาลไม่ยอมเสนอสัก
สภาที่ลำบากสักครับ จะนับเวลาของรัฐบาลจะว่างด้วยหรือเปล่าถ้าทำอย่างนี้
ใครจะเป็นคนร่างด้วยอีกอันหนึ่งครับ-----

ที่นี้ตรงท้ายวรรค ในระหว่างเวลาดังกล่าวจะยุบสภาผู้แทนมิได้ แต่ว่า
ในวรรคต่อ ๆ ไปเราบอกไว้ให้สภาทั้งหลายพ้นไปได้อย่างไรได้ เพื่อความ
กระจ่างจะกรุณาเติมว่าจะยุบสภาตามมาตราระยะไรมิได้ อาจจะช่วยขึ้นมา
แน่นอน อันนั้นก็อยากจะถาม ๒ ข้อสำหรับวรรคหนึ่งครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการการครับ อยากจะ
ให้ชี้แจงเป็นท่าน ๆ ไป

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) :
เฉพาะเรื่องการยุบสภากระผมเข้าใจว่าคงไม่ต้องเติม เพราะว่าบทว่าด้วยการ
การยุบสภาจะไปอยู่ในตัวรัฐธรรมนูญแล้ว คงไม่ต้องบอกอีกว่ายุบสภา
ตามมาตราไหน แต่คำถามคือข้อสังเกตแรกของท่านสมาชิก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กฎหมายนี้ใครเสนอ
บอกเขาว่า ต้องให้มีกฎหมายประกอบ ๒๔๐ วัน เป็นหน้าที่ของใคร ของสภา
หรือของรัฐบาล

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ตรงนี้
ถ้าท่านประธานกับท่านสมาชิกจะกรุณาอ่านในวรรคก่อนวรรคท้ายว่า มิให้
บทบัญญัติมาตรา ๑๖๘ เฉพาะส่วนที่ว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
มาใช้บังคับกับการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ของ ส.ส. หรือ ส.ว. ก็หมายความว่าอยู่ในตัวแล้วว่าคนที่ทำหน้าที่คือรัฐสภา
แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีจะใช้อำนาจยให้รัฐสภาทำงานสะดวกยิ่งขึ้น คือเป็นคน
เสนอมาก็เป็นการดีครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านนิเวศ แล้วท่านธรรมนูญครับ
นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล : ขอบพระคุณครับท่านประธาน
ผมอยากเรียนถามท่านกรรมการนิดหนึ่ง เนื่องจากก่อนข้างยาวในมาตรา
นี้คือใน (๓) บอกว่า ในกรณีที่วุฒิสภาไม่สามารถพิจารณาพระราชบัญญัติ
ให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตาม (๑) หรือ (๒) ให้วุฒิสภาลิ้นสุด
เสร็จแล้วในหน้าถัดไป มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่มีการพูดถึง
การเลือกตั้งวุฒิสภา แล้ววรรคสองในหน้า ๒ พูดว่า เมื่อได้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาขึ้น พอตีผมอ่านแล้วผมไม่เจอ
การเลือกตั้งวุฒิสภา อยากเรียนถามนิดหนึ่งครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กรรมการขอประทานท่านสมาชิกต้องถือ ๒ มาตราอยู่ด้วยกัน
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้นอยู่ในมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า ส่วนการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญใหม่อยู่ในมาตรา ๓๒๓ วรรคสาม
ต้องถืออยู่ด้วยกันครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมนูญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนูญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
ที่เคารพ ผม ธรรมนูญ ลัดพลี กระผมมีปัญหาอยากจะเรียนถามท่านกรรมการ
ผ่านท่านประธานไป มีถ้อยคำที่ใช้ในที่นี้อยู่ ๒ - ๓ คำที่กลัวจะเป็นปัญหา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรานี้เป็นมาตราที่เรากำหนดภารกิจสำคัญของรัฐสภา
มีสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภาที่จะให้ไปร่างกฎหมาย แต่ถ้อยคำที่ใช้ อย่างของ
รัฐธรรมนูญที่เขากำหนดให้ สสร. มีหน้าที่เขาใช้คำว่า ให้เรามาจัดทำ
ร่างรัฐธรรมนูญ อันนี้ชัด คือจัดทำรวมทุกอย่าง ~~ขาด~~ ตั้งแต่ฟังความคิดเห็น
ตั้งแต่อะไร ๆ ยกขึ้นมาใหม่ ปรับปรุงอะไรได้ทุกอย่าง แต่ในที่ท่านคะเนครับ
ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๓๒๓ วรรคแรก บรรทัดที่ ๒ ให้รัฐสภาดำเนินการ
พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ นั้นหมายความว่า
ทั้งพิจารณาและให้ความเห็นชอบถึงจะสำเร็จภารกิจ เพราะฉะนั้นอันนี้ชัดว่า
เราจะใส่ไปก็วันก็ได้ เขาต้องทำให้สำเร็จ คือพิจารณาและให้ความเห็นชอบ
แต่พอในวรรคถัดมาใน (๑) ใส่แต่เพียงว่า ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่าง
ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน อันนี้จะเป็นปัญหา เขาก็เถียงได้ เขายังไม่เสร็จ
เขาบอกก็ให้เขาพิจารณา ยังไม่ได้บอกให้ความเห็นชอบ เขาก็นั่งพิจารณาอยู่
พอวันที่ ๑๑๙ พิจารณาเสร็จเขาก็ขอให้ความเห็นชอบต่างหาก ก็ต้องมีเวลา
ให้เขาต่างหาก และในเรื่องนี้ (๒) พิจารณาเหมือนกัน (๓) ก็พิจารณา
เหมือนกัน -----

แต่ว่าเสร็จแล้วท่านจะมาดูอย่างไร (๓) บรรทัดที่ ๕ ก็จะบอกว่า ในกรณีที่
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจาก
สภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้รับ
ความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว นี่จะเห็นได้ว่าความเห็นชอบมันน่าจะเป็น
ภารกิจอีกอันหนึ่งต่างหากจากพิจารณา เหมือนอย่างศาลเหมือนกันพิจารณา
พิพากษาพิจารณา แต่ไม่มีคำพิพากษาคดีก็ไม่เสร็จเด็ดขาด ต้องมีคำพิพากษา
แล้วอย่างบางตอนศาลรัฐธรรมนูญใช้คำว่า พิจารณาวินิจฉัย พิจารณา
เป็นเรื่องหนึ่ง วินิจฉัยเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นอันนี้ถ้าเขียนว่าเป็น
พิจารณาเฉย ๆ มันมีปัญหา โดยเฉพาะถ้าเรามาดูในหน้า ๒ จะเห็นใน (๑)
ในกรณีที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ บรรทัดที่ ๓ ก็พิจารณาให้ความเห็นชอบ
ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรฐานพิจารณาให้
ความเห็นชอบ (๒) ก็เหมือนกัน บรรทัดที่ ๒ ก็พิจารณาให้ความเห็นชอบ
แล้วก็ถัดมาก็ให้ความเห็นชอบที่นั่นแหละ จนกระทั่งวรรคตรงสุดท้าย
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว หรือ
ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรฐานนี้ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการ
จะเห็นได้ว่า ความสำเร็จมันต้องอยู่ที่ความเห็นชอบด้วย เพราะฉะนั้น
ถ้าข้างหน้าเป็นไปไม่ได้ใหม่เพื่อให้ชัดเจนขึ้นใน (๑) (๒) (๓) พิจารณา
เต็มคำด้วย พิจารณาและให้ความเห็นชอบ ไปเสียให้มันหมดปัญหามันจะได้ครบ
หน้าที่ที่ให้เขาไปทำ ไม่อย่างนั้นเขาเกี่ยงได้ บอกถ้าเขาไปพิจารณาเฉย ๆ
ไม่ได้ให้ความเห็นชอบ ซึ่งความสำเร็จมันอยู่ตรงนั้น ทบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถามท่านอาจารย์ธรรมมนูญนิดครับ
จากคำถามของท่าน เพราะว่าท่านแยกกระบวนการคำว่า พิจารณาคดีและพิพากษา
ต้องพิพากษาถึงจะเสร็จใช่ไหมครับ ต้องพิจารณาคดีก็ใช้กี่วันก็แล้วแต่มันจะ
ไม่เสร็จจนกว่าจะมีคำพิพากษาถือว่าเสร็จคดี ที่นี้ถ้า เขา เขียนว่าให้พิจารณา
พิพากษาคดีให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน อย่างนี้จะต้องแยกใหม่พิจารณากี่วันแล้วก็
พิพากษากี่วัน

ศาสตราจารย์ธรรมมนูญ ลัดพลี : อันนั้นก็อยู่ในโพรเซส
(Process) นั้นว่าเสร็จแล้วต้องออกเป็นคำพิพากษากภายในกี่วัน ก็เหมือนอันนี้
เหมือนกับกฎหมายถ้าพิจารณาให้ความเห็นชอบก็ให้ความเห็นชอบ จะพิจารณากี่วัน
ก็แล้วแต่ก็ไม่เป็นปัญหา แต่ที่ต้องเสร็จภายในทั้ง ๒ อัน แต่อันนี้มันมีพิจารณา
เฉย ๆ แต่ในบางตอนมีพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย ก็จะเกิดการซ้ำซ้อนกัน

ในตัวเองอย่างศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ คือในวรรคหนึ่งกำหนดให้รัฐสภาทั้งพิจารณาแล้วก็ให้ความเห็นชอบ การพิจารณาเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความเห็นชอบ เมื่อเห็นชอบแล้วจึงนำขึ้นทูลเกล้าฯได้ตามมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๕ ใน (๑) เป็นกระบวนการของการพิจารณาของสภาผู้แทนฯ จะให้ใช้คำว่า เห็นชอบ คงจะลำบาก (๒) ก็เช่นเดียวกันครับ แต่ใน (๓) ที่ต้องพูดถึงว่าให้ความเห็นชอบก็เพราะว่าให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่รัฐสภา เพราะฉะนั้นจะขอประธานอนุญาตท่านสมาชิกผู้อาวุโสคงได้ถามไม่ได้ไหมครับ คือการพิจารณาเป็นกระบวนการ แต่คำว่าความเห็นชอบ นั้นจะทำเมื่อรัฐสภาเห็นชอบหรือ หรือนะครับ สภาใดสภาหนึ่งทำไปแล้ว แล้วให้ถือว่าเป็นความเห็นชอบของรัฐสภา

ศาสตราจารย์ธรรมนัญ ลัดพลี : ท่านประธานที่เคารพ ผม ธรรมนัญ ลัดพลี ผมไม่มีอะไรต้องการจะให้ชัดเจนให้ท่านตอบมาเป็นหลักฐานไว้ และในเรื่องนี้คือผมเกรงเขาถามในนั้น บอกให้เขา ๒๕๐ วันทำอะไรแน่ พิจารณาเลย ๆ หรือ ๑๒๐ วัน ประธานโทษ ผู้แทนราษฎรให้พิจารณาเลย ๆ ใช้นี่ใหม่ แต่เห็นชอบอย่างไรนับรวมต้องเป็น เรื่องที่หลัง เหมือนอย่างเมื่อก่อนใครเสนอก่อนวันที่จะมาถึงสภา จะนับเริ่มต้นเมื่อไร อันนี้เหมือนกันเขาก็อาจจะถามได้ว่า ๑๒๐ วันให้เขา ให้เขาไปพิจารณาเลย ๆ นะ ยังไม่ถึงขั้นเห็นชอบ เห็นชอบกฎหมายจะสำเร็จ เพราะถ้ามองดูแล้วเหมือนกับว่าให้เขาไปทำให้อำนาจกฎหมายอันนี้ ต้องผ่านสภาต้องสำเร็จเป็นกฎหมายที่จะมาวุฒิชัย เพราะฉะนั้นเมื่อจะมาวุฒิชัยสำเร็จตรงนั้นก็หมายความว่า เขาต้องโหวต (Vote) วาระ ๓ แล้วด้วยไม่ใช่พิจารณาเลย ๆ พิจารณารับหลักการวาระ ๑ วาระ ๒ ๑๒๐ วัน โอ.เค. (O.K.) สมมติอย่างนั้น แต่วาระ ๓ ที่ให้ลงมติอีกก็วัน อยู่ใน ๑๒๐ วันหรือเปล่า อันนี้ที่ผมอยากให้กระจ่างเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นเขาจะเลียงได้ว่า ๑๒๐ วัน เพราะเราเขียนถ้าไม่สำเร็จให้มาวุฒิชัย พิจารณาเขาบอกว่าทำไมไปวุฒิชัยได้อย่างไร ผมพิจารณาอยู่ยังไม่ได้ให้ความเห็นชอบ คุณไม่ได้บอกเห็นชอบก็วัน เพราะฉะนั้นคุณยังเอาไปวุฒิชัยไม่ได้หรอกแล้วจะมีปัญหา ผมไม่ได้หรอก นี่มันจะเป็นปัญหาขึ้น นี่ผมต้องการอย่างนี้ ท่านเองให้มันชัด

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญกรรมาธิการของตองครับ
รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ) :
กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ นอกจากข้อพิจารณาที่ท่านกรรมาธิการ
เลขานุการ อาจารย์บวรศักดิ์ได้เรียนชี้แจงต่อที่ประชุมมาแล้ว คำว่า พิจารณา
ที่ปรากฏอยู่ใน (๑) ที่เรากำลังพิจารณากันอยู่ตรงนี้ ผมก็อ่านประกอบกับ
คำว่า ให้แล้วเสร็จ ที่อยู่ในบรรทัดต่อไปด้วย ให้สภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จ
คำว่า ให้แล้วเสร็จ ในที่นี้ผมคิดว่ามีความชัดเจนพอสมควร แล้วก็
ไม่เป็นที่สงสัยได้ว่า คำพิจารณาไว้ครั้ง ๆ กลาง ๆ ไม่ลงมติ
ในวาระ ๓ จะได้หรือไม่ เพราะว่า การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรนั้น
ต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ วาระที่ ๑ กิติ วาระที่ ๒ กิติ วาระที่ ๓ กิติ
เป็นการพิจารณาทั้งสิ้น แล้วต้องพิจารณาเหล่านี้ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด
ระยะเวลา ๑๒๐ วัน ถ้าพิจารณากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง
ไม่แล้วเสร็จทุกฉบับ คำว่าไม่แล้วเสร็จตัวนี้คือปมที่มีมติไว้สักครั้งหนึ่งว่า
อย่างไรก็ตามก็ต้องเสร็จกระบวนการพิจารณาทั้งหมดทุกขั้นตอน

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : กระผมขออนุญาต
ติดพันนิดเดียว คือคณะกรรมการตีความคำว่า พิจารณา นี้คือรวมหมด
แต่ผมมองว่ากฎหมายมันเป็นกฎหมาย เหมือนอย่างพิจารณาผู้พิพากษา
หรืออย่างศาลรัฐธรรมนูญมีพิจารณาวินิจฉัย มันคนละคอนกันเลย เพราะฉะนั้น
พิจารณาในที่นี้อ่าไปรวมลิดครับ พิจารณาให้แล้วเสร็จ ก็คือให้แล้วเสร็จ
ในเรื่องพิจารณานั้นเอง ไม่ใช่ให้แล้วเสร็จในเรื่องทางกฎหมาย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผมว่าน่าจะยุติได้แล้วครับ
ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : อันนี้กรรมาจำเอาไว้ก็แล้วกัน
ถ้าเขาถาม เราจะไปตอบอย่างนี้หรือ ผมรับรองว่าก็คงแล้วเสร็จเขา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) :
คือถ้าจะใส่มันก็ไม่เสียหายครับ เพราะว่าผมเทียบดูมาตรา ๑๗๕ แล้ว
พูดถึงกรณีสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเสร็จแล้ว ลงมติเห็นชอบด้วย
แต่ความจริงมันอยู่ในกระบวนการ ถ้าเดิมต้องเดิมทั้งหมด ผมเกรงว่า
จะเขินเขื่อมาก ผมจะลองอ่านให้ท่านประธานฟังดูวรรคหนึ่งที่จะเดิม
ตามที่ท่านสมาชิกอาวุโสตั้งข้อสังเกต เอา (๑) นะครับ (๑) บอกว่า

ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แต่การพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จทุกฉบับ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด และห้ามมิให้มีการดำเนินการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าจะมีการให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จทุกฉบับหรือเป็นกรณีตามวรรคสาม ในกรณีนี้ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาและดำเนินการเสนอพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มันมีคำว่า ให้ความเห็นชอบ อยู่ ๔ หรือ ๕ แห่ง ครบถ้วนประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการ
ของทองศรี

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ)
กราบเรียนเสริมจากที่ท่านกรรมาธิการ เลขานุการ อาจารย์บวรศักดิ์
ได้เรียนชี้แจงต่อที่ประชุมแล้วคือข้อความถ้าเดิมคำว่า ให้ความเห็นชอบ
ก็ควรจะให้ความหมายไป ถามว่าจำเป็นหรือไม่ ผมขออนุญาตประธาน
ให้ที่ประชุมนี้พิจารณา มาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันพูดถึงเรื่องกระบวนการในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย
สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน
นับแต่นั้นที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร ใช้คำว่า
สภาผู้แทนราษฎร จะต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๑๐๕ วัน และ
อีกหลาย ๆ ข้อที่ใช้อุณหภูมิในความเดียวกันท่านเองนี้ เพราะฉะนั้น
คำว่า สภาผู้แทนราษฎร ต้องพิจารณาให้เสร็จ ก็ยอมหมายความว่า
กระบวนการพิจารณาทั้ง ๓ วาระ ตามขั้นตอนที่เป็นไปตามข้อบังคับฉบับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ผมขออนุญาต
 อธิบายที่เดียวแล้วผมไม่ติดใจครับ แต่ต้องการจะให้กรรมการได้เห็น
 ในหน้า ๒ ที่ผมบอกแล้วอย่างบรรทัดที่ ๓ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร
 หรือวุฒิสภาที่ทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๑๖ พิจารณาให้ความเห็นชอบ
 ร่างพระราชบัญญัติ เห็นใหม่อันนี้ก็มิใช่ แล้วพอดังมาใน (๒) บรรทัดที่ ๒
 ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไม่สามารถพิจารณาและ
 ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ เห็นใหม่เขาใช้คู่กันมาเลย
 ของท่านเองหน้า ๒ ก็มีอยู่ ไม่ใช่อะไรผมกลัวมันจะไปขัดกัน
 จะเอาอย่างไรก็เอาอย่าง ถ้าท่านบอกพิจารณาข้างหน้าว่ารวมหมด
 ข้างหลังก็เข้าไปให้ความเห็นชอบ ก็ตัดเสีย แต่ถ้ามีพิจารณาและ
 ให้ความเห็นชอบเป็นแพรวเลล ฟังก์ชัน (Parallel function)
 เป็นคู่ภารกิจที่เขาควบคุม ข้างหน้าก็เติมเสียเท่านั้นเอง นี้ไม่มีอะไร
 ผมไม่ต้องการอะไร ให้มันรัดกุม ตอบปัญหา เพราะตอนนี้งานของเรา
 เพิ่งเริ่มต้น ถ้าเป็นรัฐสภาต้องชี้แจง นี่งานหนัก

- ๒๐/๑

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : จบก็ต้องจบ โดยการขอมติแล้วถ้า
ยังติดใจ แต่ถ้าไม่ติดใจก็จะได้ถือว่าที่ประชุมไม่มีท่านผู้ใดติดใจแล้วนะครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณูญ ลัดพลี : ผมไม่ติดใจนะครับ
เพราะว่าต้องการตั้งข้อสังเกต ตอบมาชัดเจนแล้ว ขอบคุณ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นไปตามที่กรมการเมือง
ได้ยืนยันแล้วนะครับ มาตราอื่นอะไรต่อเลยครีบท่าน

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรมการเมือง) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ฝ่ายเลขานุฯ ขอแก้ในมาตรา ๓๒๓ (๑) ก่อนบรรทัดสุดท้ายเก้าสิบวัน
นับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด ตัดคำว่า เวลา ออก กำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน เจษ
ใน (๓) บรรทัดที่ ๕ ครีบท่านประธาน ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญดังกล่าว ขอดัดคำว่า ดังกล่าว ออก เติมคำว่า ใด แทนคำว่า
ดังกล่าว ก็มีคำว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น คือตอนท้าย
ก็อ่านว่า ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดได้รับความเห็นชอบ
จากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น
ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว แล้วในวรรคห้า (๒) บรรทัดที่ ๖
เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เติมคำว่า นี้ ลงไป เดียวจะพูดว่า
รัฐธรรมนูญฉบับเก่าอีก แล้วนับจาก วรรคห้า (๒) หน้า ๒ นับขึ้นมา ๕ บรรทัด
คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจ เมื่อสักครู่ที่ท่านสมาชิก อาจารย์อมร ท้วงว่า
อาจ แก้เป็น มีอำนาจ ก็ขอปรับให้เป็นถ้อยคำเดิมให้สอดคล้องกันนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสามารถไม่ติดใจแล้วนะครับ
ท่านอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ยังเหลืออยู่ตรงที่ท้ายของ
หน้า ๒ ย่อหน้าที่ขึ้นว่า เมื่อได้เลือกตั้ง ผมนับไม่ถูกว่าจะนับเป็นวรรค
อะไร เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แล้วตรงบรรทัดที่ ๓
บอกว่า โดยให้เริ่มนับกำหนดเวลานับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นการทั่วไป รู้สึกเราเคยพูดกันไปแล้วท่านเลือกเอาอย่างยาวใช่ไหม
ว่าวันเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป หรืออะไรนี้ครับ
มีประโยชน์ที่ท่านตกลงกันไว้อย่างนั้น คือวันเลือกตั้งทั่วไป

ศาสตราจารย์บรรลัดดี อวธรรมโณ (กรรมาธิการ) : อันเป็นการ
เลือกตั้งทั่วไป ปรึบคำว่า เป็นการทั่วไป เป็น อันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : แล้ววันเลือกตั้งตัวหน้า ไม่ต้อง
เดิมาซ้ำใหม่ครึบ วันเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิก นั้นไม่ซ้ำใหม่ครึบ สือผมก็จำ
ไม่ได้เหมือนกันว่แกัไปว่อย่างวไร นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนอันเป็น
การทั่วไป เอาอย่างนั้นหรือครึบ

ศาสตราจารย์บรรลัดดี อวธรรมโณ (กรรมาธิการ) : ครึบ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ตกลงครึบ

ศาสตราจารย์บรรลัดดี อวธรรมโณ (กรรมาธิการ) : การเลือกตั้งทั่วไป/

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ตกลงครึบ

ศาสตราจารย์บรรลัดดี อวธรรมโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครึบ

ประธานสภาว่่างรัฐธรรมนูญ : เชิญเลยครึบ

ศาสตราจารย์บรรลัดดี อวธรรมโณ (กรรมาธิการ) : ขอย้อนกลับไปดู
มาตรา ๓๑๕ อีกที่ท่านประธานครึบ เพราะว่บบังเอิญมีผู้หวังตีมาตังแล้วก็ใน
ววรรคหนึ่ง ท่านประธานครึบ ตอนท้ายที่บอกว่่า ให่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดย
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช
๒๕๓๘ ทำหน้า่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตาม
ววรรคห้า (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ถ้าเราเปิดไปดูววรรคห้า (๑) หรือ (๒)
จะมีการเลือกตั้ง (๑) ที่มีปัญหา เราบอกว่่า ถ้าวุฒิสภากฎหมายเสร็จ ให่ว่ท่านอยู่
จนกระทั่งถึงครึบ ๔ ปีนับแต่วันที่ตั้งตั้งตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันซ้ำใหม่ครึบ
แต่ว่่าให้ดำเนินการเลือกตั้งวุฒิสภาใหม่ ๖๐ วันก่อนวันที่ เขาจะครึบ ๔ ปี
แล้วก็ให้ถือว่่าอายุวุฒิสภาใหม่นับแต่วัน่วุฒิสภาเก่าสิ้นสุดลง สือไม่ได้ให้นับแต่
วันเลือกตั้งอย่างในบทดาววว ที่มีตรงนี้ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงย่อกว่่าใหม่จะ เกิดปัญหาว่่า
แล้ววุฒิสภาหมดสมาชิกภาพเมื่อไร หมคเมื่อวันเลือกตั้งก็แสดงว่่าวุฒิสภา
เขาจะหายไป ๖๐ วันทันทีเลย ท่านประธานเห็นภาพซ้ำใหม่ครึบ เพราะฉะนั้น
ต้องปรับปรุงถ้อยคำใหม่เป็นดังนี้ครึบ ถ้อยคำปรึบที่ตสุดท้ายของมาตรา ๓๑๕
ววรรคหนึ่ง จนถึงวันที่ครึบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามววรรคห้า
(๑) หรือวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามววรรคห้า (๒) แล้วแต่กรณีอันทั้งหมค

จะได้ถือคำดังนี้ ให้วุฒิสภาคามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ ทำหน้าที่วุฒิสภาคามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันที่ครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคาวรรคห้า (๑) หรือ วันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาคามวรรคห้า (๒) แล้วแต่กรณี ถ้าอย่างนี้วุฒิเก่า นี้จะครบ เขาไม่หายไป ๖๐ วันหรือครบ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์ธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัทพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธาน ที่เคารพ ผม ธรรมนุญ ลัทพลี อันนี้ผมฝากข้อสังเกตไปด้วยนะครับ ถ้าเรา หาทางออกได้ตั้งนั้น กรุณาคุมมาตรา ๑๓๐ ด้วย กรุณารับไปเป็นข้อสังเกต อายุของวุฒิสภาใหม่มีกำหนดคราวละ ๖ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นช่วง ๖๐ วันนี้จะซ้อนกัน คนใหม่ก็เริ่มแล้ว ๖๐ วันก่อนหมด คนเก่าก็บอกไปหมดเอา ๔ ปีแล้วหรือจากวันที่เลือกตั้งอะไรอย่างนี้แล้วแต่กรณี

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : คนเก่านี้ จะไม่หมดนับจากวันเลือกตั้ง ท่านประธานครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัทพลี : หมดวันไหน กรุณาพูด

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : หมด ๒ กรณี กรณีที่ ๑ คือหมดเมื่อครบ ๔ ปีนับแต่วันที่แต่งตั้ง ถ้าทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เสร็จนี้เป็นไปตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) กรณีที่ ๒ จะหมด เมื่อทำกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จตามมาตรา ๓๒๒ นี้คือวุฒิเก่า ส่วนวุฒิใหม่ ถ้าวุฒิเก่า ทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จเขาก็อยู่ไป ๔ ปี แต่เราเขียนไว้ใน (๑) มาตรา ๓๑๕ วรรคห้าว่า ให้จัดการเลือกตั้งก่อน ๖๐ วันทีวุฒิเก่าจะหมดลง

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ที่นี้ก่อน ๖๐ วัน คนใหม่ก็ได้
เป็นแล้ว

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ไม่ได้เป็นครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : นี้อย่างไรครับ นับแต่วันเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ไม่ครับ

ในกรณีเช่นนี้ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ผมไปพูดถึงมาตรา ๑๓๐

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : แล้วทำไม

ท่านอาจารย์ไม่อ่านมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ผมอ่านแล้ว ผมถึงได้บอกว่า

มาตรา ๑๓๐ ให้เริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง ลองกรุณาธิบายไปว่าจะมีอะไรขัดใหม่

หมายความว่าชุดใหม่นับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่ง ๖๐ วันก่อนชุดเก่าหมด เพราะฉะนั้น

ในช่วงนี้จะมีเหลือ ชุดเก่ายังไม่หมดใช้ใหม่ ชุดใหม่ ๖๐ วันในวันเลือกตั้ง

ก่อนชุดเก่าหมด

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : แต่ยังไม่

ถือว่าสมาชิกภาพเริ่มนับครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ไม่รู้จะบอกอายุหรือว่าให้เริ่มนับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ไม่ได้ครับ

ใน (๑) บอกว่าในกรณีเช่นนี้

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอโทษครับ มาตรา ๑๓๐ ที่ผม

ฝากไป ผมไม่พูดถึงมาตรานี้ มาตราที่พูดถึงคนเก่าจะหมดเมื่อไร แต่ที่ผมพูดถึง

มาตรา ๑๓๐ คนใหม่จะเริ่มเมื่อไร

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ขอประทานโทษ

เถอะครับท่านสมาชิก กรุณาอ่าน (๑) ให้ครบทั้งวงเล็บ แล้วท่านจะเข้าใจว่า

ไม่ใช่เริ่มตามบทถาวร แต่เริ่มตาม (๑) นี้ เริ่มตั้งแต่วันที่อายุวุฒิก่อนหมด

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ไม่เป็นไร ให้เข้าใจอย่างนั้น

ก็ไม่เป็นไร ผมต้องการให้แน่ใจว่า ๒ อันไม่ขัดกันเท่านั้นเองครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญต่อไปเลยครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ

คณะกรรมการขอหารือว่า ท่านประธานจะกรุณาให้พิจารณาปรับบทเฉพาะกาล

ต่อไปให้จบแล้วค่อยไปพิจารณาคำปรารภและข้อสังเกต หรือว่าจะให้พิจารณา
คำปรารภและข้อสังเกตก่อน แล้วค่อยมาพิจารณามาตรา ๓๓๕ กับมาตรา ๓๓๖
ซึ่งค้างอยู่ ๒ มาตรา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : บทสุดท้ายใช้ใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมการ) : ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ๒ มาตราสุดท้ายนี้ ผมอยากให้
เอาไว้สุดท้ายจริง ๆ อะไรที่ค้างอยู่ที่เอาไว้จบนะครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมการ) : สำหรับ
คำปรารภ คณะกรรมการไม่เสนอให้มีการทบทวนถ้อยคำแต่ประการใด
คงเป็นไปตามที่พิจารณาในครั้งก่อน มียกเว้นตัดคำว่า ของ ตรงอำนาจของรัฐ
ในบรรทัดที่ ๓ จากข้างล่าง คำว่า ของ ตัดออก เหลือคำว่า อำนาจรัฐ ขอเสนอ
ปรับปรุงเพียงแค่ถ้อยคำเดียวครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมชี้แจงอย่างนั้นครับ

เพื่อให้ท่านสมาชิกได้ทราบ ตอนช่วงที่พูดกันนั้นหมายความว่า ในช่วงคำปรารภ
เนื่องจากว่ามีบางท่านขอแปรญัตติไว้ มีบางท่านติงใจ ที่ประชุมนี้จะได้อนุญาตให้
ท่านที่ติงใจในบางถ้อยคำ หรือท่านที่แปรญัตตินั้นได้ไปพบกับคณะกรรมการ
เพื่อไปทำความเข้าใจและทำความเข้าใจกัน เมื่อตกลงอย่างไรให้ออกมาเป็นร่าง
ร่วมกัน เมื่อเป็นร่าง ร่วมกันมา ณ ชั่วโมงนี้ ณ นาทีนี้ ถือว่าร่าง ร่วมกันของ
ผู้ติงใจและผู้แก้ไขนั้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ให้มาขอมติจากเรา ก็จะอ่าเนะครับ
เชิญครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมการ) : ขออนุญาต
กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมขออ่าร่าง คำปรารภตามที่คณะกรรมการ
ได้ปรับปรุงหลังจากที่ได้หารือกับท่านสมาชิกที่สนใจและยื่นคำแปรญัตติไว้ใน
เรื่องนี้นะครับ

ศุภมีสตุ พระพุทธศาสนากาลเป็นอดีตภาค... พรรษา ปัจจุบันสมัย จันทรคติ
นิยม..... สุริยคติกาล.....
โดยกาฯบริเฉท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์
จักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ประกาศว่า โดยที่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประกาศใช้ เป็นหลักในการปกครอง

ประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นเวลากว่า
หกสิบห้าปีแล้ว ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญหลายครั้ง แสดงว่ารัฐธรรมนูญย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
แห่งกาลเวลาและสภาวะการณ์ของบ้านเมือง

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ตรงที่ แสดงว่า ท่านเอาออกแล้ว
ไม่ใช่หรือครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ) : ของ
คณะกรรมการยังมีอยู่นะครับผม

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ) : ของ
คณะกรรมการคือเอกสารที่อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ^(๙/๕๐มท.วิน) แสดงว่ารัฐธรรมนูญยอมเปลี่ยนแปลงได้
ตามความเหมาะสมแห่งกาลเวลาและสภาวะการณ์ของบ้านเมือง รัฐธรรมนูญ
จะต้องกำหนดกฎเกณฑ์สำคัญที่กระฉ่างแจ้ง ชัดเจน สามารถใช้เป็นหลัก
ในการปกครองประเทศและเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญได้ และโดยที่รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕
ได้บัญญัติให้มีสภาว่างรัฐธรรมนูญขึ้น ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง
จากรัฐสภาจำนวนเก้าสิบเก้าคน มีหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับ
เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปการเมือง และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมให้สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
รับพระราชทานกระแสพระราชดำรัสเพื่อเป็นสิริมงคลแก่การทำงาน ภายหลังจาก
นั้นสภาว่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริม
และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมือง
ให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของ
ประชาชนเป็นสำคัญ และได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ แล้ว
ทุกประการ

ขออนุญาตกราบเรียนขั้นตอนการพิจารณาของสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าปรารภที่เพิ่มเติมนะครับ ในระยะเวลาห่างที่
สภาว่างฯ นี้ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ ในเบื้องต้นแรกที่เดี๋ยวมื้อต้นเดือนกรกฎาคม
เราชวนค่าปรารภนี้ไว้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ขออนุญาตขัดจังหวะนิดเดียวจะครับ
ผมขอให้ท่านสมาชิกได้ดูร่างฯ ที่แจกครั้งแรก เป็นปีกใหญ่จะครับ นั่นมีคำปรารภที่
สมบูรณ์แล้วที่กรรมาธิการทรงทออธิบายอยู่นะครับ ส่วนแผ่นที่ท่านถือเป็นแผ่นที่
ผู้ขอแปรญัตติเสนอเข้าไป แต่ว่ากรรมาธิการได้พิจารณาแล้วออกมาเป็นอย่างนี้ครับ
มันแผ่นที่วางอยู่ ถ้าท่านดูแล้วผมก็จะถามเพียงแต่ทำให้เป็นไปตามของผู้ขอแปรฯ
หรือว่าตามร่างฯ กรรมาธิการ อันนี้ก็จบการพิจารณา เพราะว่าคำปรารภ
เชิญท่านทรงทอ

รองศาสตราจารย์ทรงทอ จันทรางศุ (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ทวนความหลังสักนิดหนึ่งครับ เหตุว่าเรื่องนี้มีนักเรียนมาหลายชั้นตอน เฉพาะ
ในช่วงระยะเวลาทำยนี้ เมื่อสภาว่างรัฐธรรมนุญได้ลงมือพิจารณาร่างฯ รัฐธรรมนุญ
ในวาระที่ ๒ ในวันแรกที่เดิยวที่ประชุมแห่งนี้ได้ตกลงว่า ร่างฯ คำปรารภนั้น
ให้แขวนการพิจารณาไว้ก่อน แล้วก็ให้ท่านสมาชิกหลายท่านที่สนใจและได้ยื่น
คำแปรญัตติไว้ ที่ประชุมก็บอกว่า ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างฯ นี้แหละรับไป
ดูครั้งหนึ่งโดยคำนึงถึงความคิดเห็นและหารือร่วมกับกับสมาชิกที่ขอแปรญัตติ
และสุดท้ายเราก็ได้มีการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาร่างฯ ร่วมกับ
ผู้ที่สนใจได้มีการเข้ามาหารือร่วมกันรวมทั้งได้นำเอาร่างฯ คำปรารภอีกส่วนหนึ่ง
ที่คณะกรรมการจดหมายเหตุตรวจรายงานการประชุมและกิจการสภาฯ
ได้มีคณะอนุกรรมาธิการขึ้นมาเป็นการเฉพาะเพื่อไปยกร่างฯ ขึ้นนำมาประกอบ
การพิจารณาและประสานเข้าเป็นร่างฯ เดียวกันด้วย สุดท้ายแล้วเมื่อระหว่าง
ที่เรากำลังพิจารณาเป็นรายมาตรา-ผมจำไม่ได้ว่าหมวดไหนสักหมวดหนึ่ง
ไม่ทราบ เราก็หยิบเอาคำปรารภขึ้นมาดูครั้งหนึ่ง และเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ตรงนั้นก็เป็นมติของสภาว่างฯ ในวาระที่ ๒ ไป เวลาอยู่ในชั้นตอน
การดูใหม่ทั้งร่างฯ และการทบทวนถ้อยคำที่คณะกรรมการได้ทบทวนแล้ว
พบคำว่า อำนาจของรัฐ ตรงนี้แหละ ที่ตัดคำว่า ของ ออกไปเสีย เพื่อให้เข้า
ระเบียบเดียวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เราเคยใช้ถ้อยคำอย่างนี้มา คณะกรรมาธิการ
ก็ขอประธานเสนอทบทวนถ้อยคำตัดเพียงคำว่า ของ ออก แล้วออกนั้นก็ขอ
ประธานให้เป็นไปตามมติของสภาว่างรัฐธรรมนุญ ในวาระที่ ๒ ได้เคยพิจารณา
ผ่านมาแล้ว เมื่อหลายวันก่อนจะครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
ท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ ในเรื่องร่างฯ คำปรารภนั้น ในตอนแรกก็เป็นอย่างที่ท่านทรงทงว่าที่ประชุมก็ได้ผ่านกันมาก่อน เพราะว่าเราจะมาพูดกันทีหลัง แล้วท่านประธานก็ได้ยืนยันว่าให้มาปรับปรุงแก้ไขในตอนหลังได้ในตอนท้ายสุด ในเรื่องนี้กระผมก็เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ ร่างฯ นี้ เราได้เสียสละเวลา ความเหนื่อยยาก ความลำบากต่อสู้กันมา แล้วก็หวังว่าจะได้ออกไปได้ดี เราพยายามทำให้ดีที่สุดเท่าที่ทำได้ แล้วเราก็หวังว่าคงจะไปใช้ได้นานนะครับ ไม่ใช่เอาไปแล้วก็มีการต่อรองกันว่าไม่เป็นไร เขาจะแก้ไข ขอให้ผ่านไปก่อน ไปแก้ทีหลังได้ ผมรู้สึกว่า เรื่องนี้นั้น เราก็น่าจะยึดหลักของเราไว้ว่า เมื่อเราทำดีที่สุดแล้ว ตั้งใจที่สุด ก็ควรจะให้ไปใช้ได้นานเท่าที่จะนานได้นะครับ และในเรื่องนี้ผมก็ต้องขอขอบคุณท่านรองศาสตราจารย์ชงทอง ที่ท่านเป็นกรรมาธิการ และได้กรุณาช่วยฯ พวกเหล่านี้ขึ้นมาให้พวกเรารู้ตั้งแต่แรก แล้วก็ติดตามกันมาเรื่อย แต่เนื่องจากว่า มีบางตอนที่เราไปอ้างพระราชกระแสฯ ซึ่งเมื่อเราเข้าเฝ้าและได้รับพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานโอกาสให้เราเข้าเฝ้า ก็มีพระราชกระแสฯ มาบางตอน ซึ่งเมื่อมีมาแล้วมาปรากฏในที่นี้แรกเราก็ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนอย่างไร เพราะว่าเห็นว่าจะสมบูรณ์แล้ว แต่เมื่อมีโอกาสที่จะแก้ไขได้ตามที่ท่านประธานได้เปิดโอกาสให้ ก็เลยคิดว่าอย่างพระราชกระแสฯ บางอันนี้ เราไม่น่าจะอัญเชิญมาไว้ในนี้ เพราะว่าจะทำให้คนที่ไม่เข้าใจ ก็คิดว่ารัฐธรรมนูญนี้ ก็แก้ไขได้ง่าย เพราะฉะนั้นก็อาจจะไปเปิดช่องเหมือนกับที่โพรงให้กระรอกว่า เมื่อเราส่งเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภา เขาก็อาจจะต่อรองว่า เขาแก้ไขได้ รับไปแล้วไปแก้ไข เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่เราสร้างมาด้วยความเหนื่อยยาก เป็นหลักดี ที่จะไปปฏิรูปการเมือง ก็อาจจะต้องถูกเปลี่ยนแปลงไปโดยที่นำเสียดาย เพราะว่าหลุดจากมือเราไปแล้ว เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ผมก็เห็นว่า ข้อความในดำนนี้ถ้าเพื่อมีอะไรที่มีลักษณะจูงใจ หรือเปิดช่องที่ว่า ก็ไม่น่าที่จะปรากฏอยู่ เพราะฉะนั้นกระผมจึงได้ขออนุญาตว่า ที่ได้แจกเอกสารไป ก็ขออนุญาตตัด แสดงว่ารัฐธรรมนูญยอมเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมแห่งกาลเวลาและภาวะการณ์ของบ้านเมือง เพื่อให้เห็นว่าเมื่อเราได้เสนอไปแล้ว เหตุการณ์ก็ย่อมเป็นไปตามข้างหน้า ถ้าเขาเห็นดีกับเราก็ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง ๓๐ ปี ๓๐ ปีก็ใช้ไป ถ้าจะเปลี่ยนแปลงไป แม้เราจะเขียนรัฐธรรมนูญไว้ว่าไม่ให้แก้ไขเลย มันก็ยอม

เป็นไปไม่ได้ ก็อาจจะถูกฉีกได้ เพราะฉะนั้นข้อความนี้ก็ไม่น่าจะมีอยู่ เพราะว่า
เดี๋ยวจะเปิดช่องไปให้คนไปอ้างได้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : พอได้แล้วครับ เพราะวนเข้ามา
ที่ เปิดช่องอีกแล้ว สรุปว่ายังยืนยันใช้ใหม่ ว่าจะให้ตัดตามที่ท่านแจกสมาชิกไป
ใช้ใหม่ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ครับ ผมก็เห็นว่าเพื่อรัฐธรรมนูญ
ที่เราจะได้ตามที่ประสงค์ ก็ควรจะได้ถูกตัดออก แล้วกระผมก็ได้เติมไปเพื่อจะ
ให้มันรัดกุมขึ้น คือว่าให้รับ เพราะว่าถ้าเราตัดตรงนี้แล้วข้อความที่ต่อเนื่อง
ก็น่าจะเสริมคิดหนึ่งก็มี คำว่า ที่ดี คือ รัฐธรรมนูญที่ดี จะต้องกำหนดคกกฎเกณฑ์
สำคัญที่กระว่างแจ้งชัดเจน แล้วก็ไม่มีเหตุผล ส่วนข้อความข้างล่างที่เติมมันเป็น
ของกรรมาธิการครับ ขอขอบพระคุณครับผม

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้ายืนยันนะ ผมจะถามสมาชิกนะครับ
(ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่ประชุมทราบน
ก่อนลงมติ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ในคำปรารภที่กรรมาธิการ
เสนอมาครับ แล้วก็ท่านธรรมนุญได้ขอแปรญัตติอธิบายนะครับ ผมเอาของ
ท่านธรรมนุญก่อนก็แล้วกันจะได้จบเป็นท่านไปหนึ่งนะครับ เพราะมีอยู่ ๒ ท่าน
เท่าที่เห็นอยู่นะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการครับ
โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนมาก)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรแปรญัตติตาม
ที่ท่านธรรมนุญ เสนอครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ มีนะครับ แต่ว่าจำนวนน้อยกว่า
ที่เห็นด้วยกับกรรมาธิการครับ ถือว่าเป็นไปตามร่างฯ กรรมาธิการครับ
ท่านพิทักษ์ครับ

นางพนทิพย์ สีลาภรณ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉันจะขอเพิ่มคำว่า ความสุขจิต เพราะคิดว่าการปฏิรูปการเมือง เป้าหมายจุดนี้น่าจะเป็นจุดที่สำคัญจุดหนึ่ง จุดที่ขอเพิ่มนะคะคือ บรรทัดที่ ๓ นั้นมาจากข้างล่าง ถ้าเกิดเพิ่มคำว่า ความสุขจิต ก็จะอ่านได้ว่า ตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีความสุขจิต มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็เลยขอเขียนเพื่อนำเสนอการพิจารณา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ท่านผู้ใดเห็นกับท่านพนทิพย์ครับโปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ไม่ควรเติม เป็นไปตามร่างฯ เติมของกรรมาธิการนะครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ร่างฯ ของกรรมาธิการมากกว่าแล้วนะครับ ท่านอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลสีย์ : ท่านประธานที่เคารพ ผมได้ลองยกร่างฯ มาครั้งหนึ่งแล้วนะครับ แล้วก็ที่ประชุมในกรณีนี้ผมขอให้บันทึกเอาไว้เท่านั้นนะครับว่า ผมได้เขียนร่างฯ ขึ้นมาโดยมีแนวทางที่ต่างกันพอสมควรครับ แล้วก็ไม่มีการตั้งพระราชดำริลงมาในนี้ เพราะว่ามองถึงในแง่ของหลักประชาธิปไตยที่ว่าพระเจ้าแผ่นดินท่านก็คงจะไปเอาอะไรของท่านมาอ้างนี่ไม่เหมาะสมครับ เพราะว่ารัฐธรรมนูญยังไม่ได้เซ็นรับทราบอะไรเลย อันนี้ก็อย่างที่ท่านอาจารย์ธรรมบุญพูด

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : แต่ท่านก็ได้เสนอ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลสีย์ : ส่วนของกระผมนั้นขอให้ผนวกไว้เป็นหลักฐานว่า ได้มีการเสนอแนวทางที่จะเขียนคำปรารภอีกแนวทางหนึ่งครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ก็เป็นอันจบคำปรารภนะครับ ต่อไปเชิญคุณจรัสครับ

นายจรัส จ๊ะสมัน : ท่านประธานครับ ผม จรัส จ๊ะสมัน สสร. จากสตูลครับ ตั้งเป็นข้อสังเกตหน่อยนะครับ การเรียกชื่อรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย ในคำปรารภกับในร่างฯ ในหลายมาตราครับ เรียกไม่ตรงกันครับ ตั้งเป็นข้อสังเกตหรือว่าอย่างไรในมาตรา ๓๑๕ นี้ครับ เรียกว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย

มีคำว่า แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย ซึ่งต่างไปจากในร่างฯ คำปรารภที่เรียกว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ นะครับ ตั้งข้อสังเกตไว้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการธิการเชิญครับ

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมการธิการ) : เพื่อให้ คลายกังวลในเรื่องนั้นนะครับ ขออนุญาตกราบเรียนว่าอย่างนี้ครับ ถ้อยคำทั้ง ๒ คำนั้นแตกต่างกันโดยความหมาย ถ้าใช้คำว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ อะไรนั้นจะครับหมายความว่า รวมทั้งหมดเลยครับ รวมทั้งตัวรัฐธรรมนูญตัวต้นด้วย แล้วก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมา ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ และครั้งที่ ๖ ด้วย ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด และหมายความรัฐธรรมนูญ ทั้งฉบับเลย แต่ที่ปรากฏอยู่ในคำปรารภทั้ง ๒ ตอน พูดถึงเรื่องการตั้ง สภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นก็ดี พูดถึงขั้นตอนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญก็ดี มุ่งหมาย เฉพาะถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) ฉบับเดียวเท่านั้น ความต้องสอดคล้องกับเนื้อหา อย่างนี้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านจรัลพยัคฆ์หน้าจะครับ ไม่ติดใจแล้ว นะครับ ต่อไปกรรมการธิการเชิญครับ

ศาสตราจารย์บรรตศักดิ์ อวรรณโณ (กรรมการธิการ) : ท่านประธาน ที่เคารพ ผมมีข้อสังเกตที่ขอประธานอนุญาตบันทึกไว้ในสภาแห่งนี้ เพื่อประโยชน์ ในการดำเนินการต่อไปในภายภาคหน้า ในกรณีที่จะนำร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งถ้าได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา หรือได้รับความเห็นชอบโดยประชาชน ช่างมากในการออกเสียงเป็นประชามติว่า จะต้องเพิ่มความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสภาร่างฯ นี้ไม่อาจจะยกร่างฯ ขึ้นเสนอรัฐสภาได้ แต่จะต้องเติมเมื่อรัฐสภา ให้ความเห็นชอบแล้วหรือประชาชนให้ความเห็นชอบแล้ว แล้วก็เป็นอย่างนี้ที่จะต้อง ดำเนินการต่อไป คือข้อความในทำนองนี้จะครับท่านประธานครับ คือข้อความ ให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ ข้อความในทำนองนี้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๒ ครั้น เป็นข้อความตอนท้ายของคำปรารภ ผมขอประทาน
อนุญาตอ่านข้อความซึ่งปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๒ ให้ท่านประธานและ
ที่ประชุมแห่งนี้ฟังนะครับ ท้ายคำปรารภของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๒ นั้นมีข้อความ
ดังต่อไปนี้ครับ-----

- ๒๖/๑

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว ซึ่งตราไว้ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ นั้น ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ท่านประธานครับ ข้อความตรงนี้แหละที่จะเป็นข้อความที่ทำให้รัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันล้นหลวม แต่เนื่องจากสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่อาจจะใส่ข้อความตรงนี้ได้ เพราะเหตุว่าการให้ความเห็นชอบของรัฐสภาหรือประชามติยังไม่ได้มีขึ้น ก็ขอบันทึกไว้เป็นข้อสังเกตเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อไปในอนาคตครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้อสังเกตจะนำไปใส่ตรงไหน มีอย่างอื่นไหมครับ ท่านประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมธิการ) : ท่านประธานครับ ผมประวิทย์ ครับ ข้อสังเกตของท่าน เลขหา ความเห็นผมคือน่าจะเขียนลงไปได้เลยครับ ท่านประธาน ถ้าสมมุติว่ารัฐธรรมนูญผ่านจากสภาที่ดี หรือว่าผ่านในกรณีประชามติที่ดี เราไม่สามารถที่จะกลับมาเติมได้อีก หรือว่าทางโน้นเขาก็ไม่สามารถที่จะเติมได้ ผมว่าไม่น่าที่จะเป็น เรื่องที่ใส่ไม่ได้ นะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ เข้าใจ ท่านประวิทย์ครับ ข้อสังเกตของท่านประธานใช้ไหมครับ

นายประวิทย์ คำประกอบ : ผมทวงถามข้อสังเกตผมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คืออย่างนี้นะครับ บังเอิญว่ากรรมธิการได้รับข้อแปรผู้คดีในหลาย ๆ มาตรา และเป็นมาตราที่สภาเราจะพิจารณาไม่ทัน เพราะต้องสอบถามในหลายที่หลายทางด้วยกัน ทางกรรมธิการก็เลยรับข้อแปรผู้คดีเอามาพิจารณา แล้วหลายท่านอยากให้เป็นข้อสังเกต ขอมรับเป็นข้อสังเกต ก็ให้ไปหาถ้อยคำมา แล้วก็จะ เป็นข้อสังเกต จำได้ว่า มี ๓ ข้อสังเกตด้วยกัน ซึ่งมาจากอาจารย์แก้วสรร หนึ่ง ไปจากท่านสมคิด หนึ่ง ไปจากท่านประวิทย์ คำประกอบ หนึ่ง ๓ ข้อสังเกตนี้นะครับ กรรมธิการพิจารณาอย่างไรครับ รับ ไม่รับ รับเป็นข้อสังเกตใหม่ หรือว่ารับแล้วมาขอในที่ประชุมพิจารณา ถ้าไม่รับผมจะได้ถามที่ประชุมว่าให้รับหรือไม่ให้รับ ถ้ารับไปแล้วก็จะถามที่ประชุมว่าเอาตามกรรมธิการไหม หรือให้เป็นไปตามร่างฯ เติม เพราะร่างฯ เติม ไม่มีข้อสังเกต ลักษณะการพิจารณาควรจะ เป็นอย่างนั้นนะครับ ท่านประธานครับ กรรมธิการมีอะไรชี้แจงไหมครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) :

ท่านประธานครับ ตามที่ท่านประธานได้กรุณาแจ้งไว้ที่ประชุมทราบว่า มีข้อสังเกต ๓ ข้อนะครับ เดิมที่ฝ่ายเลขานุการก็ได้พยายามจัดทำร่างฯ ข้อสังเกตนี้ขึ้นมาทั้ง ๓ ประเด็น ทั้งประเด็นในเรื่องของงบประมาณรายรับ รายจ่าย ของท่าน สสร. ประเด็น ข้อสังเกตของท่านสมคิดในเรื่องของการมีทหารต่างประเทศ เข้ามาอยู่ในประเทศไทย กับข้อสังเกตของท่านอาจารย์แก้วสรร เรื่องการนำ สนธิสัญญาระหว่างประเทศหรือความตกลงระหว่างประเทศที่รัฐบาลไปตกลงมา เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภา ผมได้เห็นร่างฯ ทั้ง ๓ แล้ว โดยที่ กระผมเองไม่มีความรู้มากมายนะอะไรเกี่ยวกับในเรื่องของเรื่องงบประมาณ ก็ได้ ผ่าทางฝ่ายสำนักเลขานุการไว้ ส่วนอีก ๒ ประเด็นนั้น ก็ได้มีการหารือกับผู้เชี่ยวชาญกับผู้รอบรู้ต่าง ๆ ๒ ประเด็นหลังนั้นอาจารย์แก้วสรรจะเป็นผู้เสนอ ข้อสังเกตเอง แต่สำหรับเรื่องงบประมาณรายรับ รายจ่าย ผมอยากจะ ขอเรียนปรึกษาว่าถ้าเผื่อคุณประเทืองจะได้กรุณาคุยกับฝ่ายเลขานุการสักหน่อย ได้ไหมครับ ระหว่างที่อาจารย์แก้วสรรเสนออีก ๒ ประเด็น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ อาจารย์แก้วสรรครับ กรรมการชี้แจงก่อน

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ผมหารือกับท่านเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว คิดว่าข้อสังเกตของสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นข้อสังเกตที่สมาชิกเสนอควรจะพิจารณาหลังจากพิจารณาทั้งร่างฯ เสร็จแล้วครับ ก็ทำไมจะไม่เกิดการตีความกันไปว่าสิ่งที่สมาชิกเสนอนั้นเป็นญัตติหรือไม่ แต่ถ้าเป็นญัตติที่ไม่มีข้อสังเกตเสนอขออนุมัติพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา ร่างรัฐธรรมนูญทุกหมุดทั้งหมดฉบับก็ลงมีอนับ ๑ กันใหม่ เพราะฉะนั้นขออนุญาตประธานเสนอว่าจะอย่างไรก็ต้องพูดถึงข้อสังเกตนะครับ แต่ขอให้จบมาตรา ๓๓๕ และมาตรา ๓๓๖ ที่ค้างอยู่ ๒ มาตราก่อน จึงจะเสนอเรื่องข้อสังเกตดีกว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาตชี้แจงท่านอาจารย์บรรศักดิ์นะครับ ที่เป็นห่วงว่าถ้าเป็นญัตติขึ้นมาแล้วตามรัฐธรรมนูญคณะครับ ตรงนั้นไม่ต้องห่วง เนื่องจากว่าข้อบังคับชัดเจนว่าการพิจารณาพระราชบัญญัติห้ามเสนอญัตติอื่น เพราะฉะนั้นญัตติอื่นเสนอไม่ได้อยู่แล้ว ไม่มีคำว่า ตก เสนอไม่ได้ เสนอเข้ามาไม่ได้ เขาเรียกว่า หมูจะหาม อย่าเอาคนเข้ามาสอดที่นี้ปัญหาต่อไปคือว่าญัตติที่เสนอมาเป็นญัตติที่จะเอามาพิจารณาในระหว่างแปรญัตติใหม่ แต่บังเอิญท่านผู้ขอแปรญัตติมีความเห็นว่าขอเป็นข้อสังเกตก็ได้ คือบังเอิญเข้าไม่ได้ ไม่รับนะครับ อย่างไรก็ตามก็อยากจะให้เป็นข้อสังเกตไว้ก็ยืนยันให้เป็นข้อสังเกต แล้วก็กรรมการก็ควรจะพิจารณาให้ จะเห็นได้ว่า เป็นข้อเสนอที่น่าสนใจในหลักการ เพราะฉะนั้นถ้าเราจะพิจารณามันก็ไม่ทำ ให้มันตกหรือ ในฐานที่ผมเป็นประธานก็ชี้แจงให้ทราบ แต่ที่กรรมาธิการเสนอว่าเราน่าจะพิจารณารัฐธรรมนูญให้เราจบทั้งร่างฯ ก่อน แล้วก็เสนอข้อสังเกต อันนั้นก็เป็นการถูกต้องอย่างหนึ่งนะครับ ท่านประเทืองเองก็อยู่สภามานานก็พยักหน้าเห็นด้วยนะครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นนะครับ ผมขออนุญาตที่ประชุมเชิญพิจารณาอีก ๒ มาตรา ให้จบไปเลย เพราะอย่างอื่นเราก็พิจารณามาจนจบแล้ว เชิญกรรมาธิการเลยครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ มาตรา ๓๓๕ เป็นบทมาตราที่ว่าด้วยการให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ แล้วก็คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้ความเห็นต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีภายหลังจากการใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปครบ ๕ ปีแล้ว ก็ควรจะแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหรือไม่ เพราะเหตุว่าจะได้ปรับให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นในเวลานั้น

กรรมการการไม่ได้แก้ไขปรับปรุงอะไรครับ ยังคงเป็นร่างฯ เดิมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านวรพจน์ครับ

นายวรพจน์ ๗ นคร : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วรพจน์ ๗ นคร จากพังงา มาตรา ๓๓๕ ผมอยากทราบว่าทางกรรมการมีเจตนารมณ์ อยากจะให้แก้หรือเปล่าเมื่อครบ ๕ ปี ถ้ามีเจตนารมณ์ว่าในสถานการณ์ตอนนั้น สมควรจะมีการทบทวนหรือว่าทำรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ถ้าเห็นว่ามีความจำเป็น ต้องทำ คำว่า อาจ ใช้ตรงนี้ ผมว่าค่อนข้างจะไม่เหมาะสม อาจจะต้องทำหรือว่า สมควรจะทำ อะไรท่านองนั้นครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธาน ที่เคารพครับ จริง ๆ แล้วก็เป็นบทเพื่อเอาไว้ว่า มาตรการหลายอย่าง ที่ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ว่าจะได้ประสิทธิภาพมากไม่ต้องแก้ก็ได้เนะครับ แต่บางครั้ง อาจจะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งอาจจะ เป็นตัวรัฐธรรมนูญเองหรือกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญก็ขออนุญาตปรับถ้อยคำได้ใหม่ครับ ท่านประธานครับ คำว่า อาจ เป็นว่า มีอำนาจ ตามที่เราเปลี่ยนมาแล้วเนะครับ ก็แสดงให้เห็นว่ามันจะชัดเจนขึ้นเนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์สุจิตครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมการ) : ผม สุจิต เนะครับ ในฐานะ สสร. ถ้าจะแก้เป็นว่า มีอำนาจ ก็อาจจะไม่ค่อยเหมาะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็เพื่อน ๆ เหมือนกัน

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมการ) : มีอำนาจทำรายงาน อาจจะไม่ค่อยจะสวย อาจทำรายงาน ก็ดีอยู่แล้ว

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีอำนาจ ต้องอำนาจปลด ถอดถอน หรือยับยั้ง อย่างนั้นเขาเรียกว่า อำนาจ เรื่องทำงานไม่ใช่อำนาจ หรืออย่างไร ท่านวรพจน์

นายวราพจน์ ฌ นคร : เป็น หน้าที่ ได้ไหมครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมอมร รักษาสิทธิ์ ขอเสนอแก้เป็นทั้งตรงนี้ว่า มีหน้าที่ทำรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีว่าควรจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใดคือหน้าที่ที่จะต้องเสนอ หรือสภาพว่าควรแก้หรือไม่

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ที่เขียนมาเป็นการเขียน ให้มีความคล่องตัวและมีความยืดหยุ่นนะครับ ไม่ใช่ว่าต้องไปบังคับเขา เพราะบางทีมันอาจจะไม่มีความจำเป็นก็ได้ ผมว่าปล่อยไปอย่างนี้ดีกว่าครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปครับ กรรมการครับ
จบแล้วมาตรา ๓๓๕

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ บัง เถิดทาง เจ้าหน้าที่รัฐสภามาถึงถ้อยคำซึ่งความจริงคณะกรรมการแถลงขอแก้ไปแล้ว รัฐสภานี้ให้ความเห็นชอบไปแล้ว ในมาตรา ๓๔ ครับ มาตรา ๓๔ ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรคสี่ ข้อความที่ปรากฏอยู่ในร่างฯ หน้า ๑๐ เป็นว่า การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้ เจ้าหน้าที่มาติงว่าในรายงานการประชุมยังคงคำว่า การสั่งให้นำข่าวหรือบทความ ท่านประธานที่เคารพครับ วันนั้นเองที่ท่านสมาชิกผู้อาวุโสคือท่านศาสตราจารย์อมร เสนอแก้ถ้อยคำ และท่านศาสตราจารย์สุจิต ในฐานะกรรมการรับถ้อยคำนี้มา กระผมที่ท้วงท่านกรรมการสุจิตว่าถ้าใช้คำว่า การสั่งให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณา มันจะแคบมาเฉพาะหมายรวมถึงเฉพาะการสั่งของฝ่ายบริหาร เพราะฉะนั้นขอให้ตัดคำว่า สั่ง ออกเพราะถึงไม่สั่งโดยฝ่ายบริหารแต่ออกกฎหมายมาให้หน้าข่าวไปตรวจก่อนก็ทำไม่ได้ ท่านกรรมการสุจิตก็เข้ามาแถลงในสภาแห่งนี้เอง และที่ประชุมก็มีมติอนุมัติให้ตัดคำว่า สั่ง แต่เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เพราะในรายงานการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญ เท่าที่เจ้าหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการมีอยู่ของรัฐสภายังไม่ตัด ก็ขอร้องยื่นท่านประธานและท่านสมาชิกครับ ได้โปรดมีมติให้ตัดคำว่า สั่ง ออกและคงถ้อยคำตามที่ปรากฏอยู่ในร่างฯ นี้ เป็นว่าการให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์ อะไรก็แล้วแต่ตามเดิมนี้ จะกระทำมิได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีก็เป็นที่ฝ่ายกรรมาธิการ
เสนอแนะครับ เชิญท่านถาวร

นายถาวร จันทน์สม : ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๓๙
นั้นครับ หน้า ๑๑ ที่มีถ้อยคำว่า เพื่อบั่นทอนเสรีภาพ เมื่อวานเราพูดถึงกัน
นั้นครับ ลิดรอน และตรงนั้นมัน บั่นทอน อยู่ครับ แก้นั่นแหละครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ
ร่างที่สมบูรณ์แบบยังไม่ออกครับท่านประธาน ร่างที่สมบูรณ์แบบที่ท่านสมาชิกจะได้
ครบถ้วนนี้ ผมไม่ทราบว่าทางฝ่ายเลขานุการจะจัดทำให้เสร็จเร็วที่สุดเมื่อไร
แต่จะพยายามทำให้เร็วที่สุดครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ต้องให้เสร็จนะครับ เพราะว่าเรา
จะได้ใช้ให้ทันทันได้ ก็เอาว่าทางเลขานุการก็สภาเราทำเข้าไปให้เร็วที่สุด
ก็แล้วกันนะครับ คุณมาตรต่อไป

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับมาตราสุดท้ายของรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ยังไม่สุดท้ายลิดรอน เพราะว่า
สุดท้ายที่ตัดออก บังเอิญผมมีอะไรจะหาหรือภายใน เชิญครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๓๓๖
ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลว่าด้วยการให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวุฒิสภาไปขอประชามติ
จะมีความเชื่อมโยงกับมาตรา ๒๑๕ ที่ว่าด้วยบทการออกเสียงเป็นประชามติ
มาตรานี้คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่หลังจากการพิจารณาเรื่องสมาชิกวุฒิสภาแล้ว
แต่ไม่ใช่เพิ่มความใหม่ทั้งหมดนะครับ คือเพิ่มความบางอย่างให้สอดคล้อง
กับวุฒิสภาใหม่ที่มาจากการเลือกตั้ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณบุญเลิศครับ และต่อไปคุณประวิทย์

นายบุญเลิศ คชายุทธเดช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ คชายุทธเดช หรือบุญเลิศ ช้างใหญ่ สสร. จังหวัดนนทบุรี อยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า ในมาตรา ๓๓๖ ที่มีบัญญัติจะให้มีการลงประชามติสอบถามความเห็นประชาชนภายหลังจากที่เรามีวุฒิสภาชุดใหม่ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ไปแล้วเป็นเวลา ๕ ปี เพื่อที่ต่อการจะทราบว่าประชาชนจะให้คงวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งเอาไว้หรือไม่ หรือจะเปลี่ยนแปลงประการใด ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงให้ระบุนานาชาติ องค์ประกอบ และวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะกำหนดเอาไว้ในการขอประชามติ และผลการลงประชามตินั้นจะต้องนำไปดำเนินการ ไม่ใช่เป็นเพียงแต่ขอคำปรึกษา ซึ่งอยู่ในวาระสองนะครับ บัญญัติไว้เช่นนี้ กระทบอยากจะทำกราบเรียนว่า มาตรา ๓๓๖ นี้ ไม่สมควรจะมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของเรา นั้นหมายความว่า วุฒิสภาที่จะมาจากการเลือกตั้งของพี่น้องประชาชน เราได้ผ่านการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในที่ประชุมของสภาบ้างแล้ว การให้อำนาจประชาชนเลือกตั้งแทนเข้ามาทำหน้าที่วุฒิสภา ซึ่งจะเป็นสภาตรวจสอบนั้น เป็นการพิจารณาที่ถูกต้องแล้วของสภาบ้าง เช่นเดียวกับการพิจารณาของที่ประชุมสภาบ้าง ที่กำหนดให้การเลือกตั้งมีผู้แทน ๒ แบบ คือแบบเขต และแบบปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list) เราก็พิจารณาถี่ถ้วนแล้วด้วยเสียงส่วนใหญ่ และการกำหนดให้ ส.ส. เมื่อไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี ให้พ้นสภาพการเป็น ส.ส. เราก็พิจารณาอย่างถี่ถ้วนและเราคิดว่าถูกต้องแล้ว เมื่อเข้าไปปฏิบัติ เช่นเดียวกับวุฒิสภาไม่ควรจะมีการไปลงประชามติสอบถามกันอีก ถ้าหากว่าเราลงประชามติในเรื่องวุฒิสภาได้ ก็จะมีคำถามเกิดขึ้นว่า ทำไมจึงไม่จัดให้ประชาชนลงประชามติในเรื่อง ส.ส. เป็นรัฐมนตรีด้วย หรือระบบปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list) แล้วเราจะตอบอย่างไรครับ เราต้องยืนยันครับว่าสิ่งที่เราได้พิจารณาถี่ถ้วนในทุกมาตรา รวมทั้งมาตราของวุฒิสภาด้วยแล้วนี้เป็นไปด้วยเหตุด้วยผลอย่างถี่ถ้วน และเราคิดว่าน่าจะถูกต้อง ถ้าหากในวันข้างหน้าจะไม่ถูกต้องด้วยกติกากฎ ไม่ใช่ปัญหาเรื่องตัวบุคคลใด ๆ ก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่ทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี เขาจะเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ หรือจัดให้ลงประชามติเอง เขาก็ชอบที่จะทำได้ เราไม่ควรที่จะเปิดช่องโหว่ในเรื่องนี้เอาไว้ในมาตรา ๓๓๖ ซึ่งอันจะสะท้อนว่าเราได้แน่ใจ ไม่มีั่นคงว่าเราได้ทำกติกากฎที่ดีที่สุดแล้ว ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางยุพา อุดมศักดิ์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์แก้วสรร

นายแก้วสรร อติโพธิ : กราบเรียนท่านประธาน ผม แก้วสรร อติโพธิ หรือแก้วสรร โพร้ใหญ่ นะครับ สสร. กฎหมายมหาชน ผมขออภิปรายสนับสนุนคุณบุญเลิศ นะครับว่า ในเมื่อเรตัดสินใจให้มีวุฒิสภานะครับ แล้วก็เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ก็ตัดสินใจไปด้วยเสียงข้างมาก เสร็จแล้วเราก็ได้ระดมความคิดทุกฝ่ายมาช่วยกันให้เกิดวุฒิสภาที่อธิบายได้และเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองได้ ในส่วนตัวผมถึงแม้ว่าผมไม่เห็นด้วยว่าต้องมีวุฒิสภา แต่เมื่อได้ดูร่างฯ ทั้งหมดแล้วช่วยกันทำงานมาผมก็คิดว่าวุฒิสภานี้ น่าที่จะเป็นประโยชน์ระยะยาวได้ นะครับ จึงขอสนับสนุนว่าให้ตัดมาตรา ๒๖๖ ไป แล้วในอนาคตถ้าใครเขาอยากจะทำ เขาก็มีอำนาจแก้ไขได้อยู่แล้วไม่ต้องมาเขียนให้เป็นประชามติอะไรหรอกครับ ขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณประวิทย์ค่ะ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ขอขอบคุณท่านประธาน ผม ประวิทย์ เจนวิระนนท์ ไม่ใช่ช้างใหญ่ครับ ท่านประธานครับ ผมขอสนับสนุน อาจารย์แก้วสรวรที่จะให้ตัดมาตรานี้ออก เพราะการบัญญัติมาตรานี้ไว้เกี่ยวกับเรื่องวุฒิสมาชิก แล้วก็หน้าที่อำนาจองค์ประกอบต่าง ๆ นี้ โดยจะให้มีการแสดงประชามติเมื่อครบ ๕ ปี แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในการที่เราได้มีมติ หรือว่าได้เขียนรัฐธรรมนูญในหมวดวุฒิสมาชิกที่มาจากจากการเลือกตั้ง เหตุผลที่แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจ ผมยังมองไม่ออกเลยว่าเป็นเหตุผลอะไรที่จะต้องเขียนมาตรานี้ไป เพราะฉะนั้นถ้าเราเขียนมาตรานี้โดยจำเป็นที่จะต้องเขียน เพราะวุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ใหม่ ไปมีอำนาจหน้าที่ที่ใหม่ เราก็ต้องเขียนทุกอย่างที่เกิดขึ้นใหม่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านประธาน เห็นด้วยที่ให้ตัดครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญอาจารย์อมรก่อน เตี่ยคุณประทุมนะคะ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานที่เคารพ ผมอมร รัชกาลิย์ สสร. ฝ่ายรัฐศาสตร์ เรื่องนี้ท่านทางฝ่ายเลขฯ ได้ชี้แจงว่า ได้มาเขียนพร้อมกันไป หรือว่าภายหลังจากมาตรา ๒๑๕ เรื่องประชามติ ในตอนนั้นสถานภาพตอนที่ร่าง มาตรา ๓๓๖ ก็เรียกว่ายังไม่ชัดเจน แต่บัดนี้เรื่องชัดเจนแล้ว ก็จะมีเหตุผลที่ว่าไม่ควรมีต้องบัญญัติไว้อย่างที่ได้เขียนไว้ นอกจากที่ท่านทั้ง ๓ ท่านได้อภิปรายไปแล้ว ผมมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าถึงอย่างไรเสียก็เสียหายและลำบากไปเปล่า ๆ

ประการที่ ๑ ข้อความที่บอกว่าเมื่อครบ ๕ ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้จัด คำว่า ให้จัด อันนี้จะต้องแสดงว่าคณะรัฐมนตรีเป็นคนให้จัด คงจะไม่ใช้สภา ให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะคงไว้หรือไม่ เปลี่ยนแปลงประการใด ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงให้ระบุนอำนาจหน้าที่องค์ประกอบและวิธีการ ซึ่งก็แปลว่า คณะรัฐมนตรีก็จะเป็นคนเสนอให้มีการจัด แล้วให้มีการเขียนสิ่งที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงอยู่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้คณะรัฐมนตรีอาจจะทำได้ตามมาตรา ๓๓๓ ในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งทำได้ไม่ยากนัก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงประชามติในเรื่องนี้ ก็เป็นการผูกมัดว่าเมื่อผ่านมาแล้ว เมื่อได้ประชามติมาแล้วต้องปฏิบัติตามไม่เหมือนกับมาตรา ๒๑๕ ซึ่งว่าเป็นการปรึกษา เพราะฉะนั้นการกระทำตามมาตรานี้จะยุ่งยากมากกว่า ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาหากจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ

มีกระบวนการที่ง่ายกว่าที่จะไปลงประชามติ เพราะฉะนั้นผมขอให้ตัดออก
ทั้งมาตรา หมายความว่า ทั้งวรรคหนึ่งและวรรคสองครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี นายอภัย นิर्म์ไวจน ประธาน
สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณประชุม กรรมาธิการครับ
นายประทุม ทองมี (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ

กระผม ประชุม ทองมี สสว. จังหวัดนครปฐม ผมอยากให้ท่านบรรดาสมาชิก
ทั้งหลายได้กรุณาเปิดดูร่างฯ ฉบับนี้ที่พิจารณาเกือบจะเสร็จแล้ว หน้า ๓๕ ส่วนที่ ๓
ว่าด้วยวุฒิสภา ซึ่งเราได้ถกเถียงกันมามากมาย ผมจะไม่ลืกลงไปในรายละเอียด
เพราะทุกท่านคงเข้าใจแล้ว กรณีจะมีความจำเป็นหรือไม่ในมาตรา ๓๓๖ ที่มีบัญญัติ
ไว้ในบทเฉพาะกาลตอนท้าย กระผมไม่เห็นพ้องด้วยที่จะให้มีวุฒิสภาไว้ เพราะ
วุฒิสมาชิกที่เราบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่จะเกิดขึ้นนี้ได้มาโดยการเลือกตั้งโดยตรง
จากประชาชน มีความจำเป็นอะไรที่ต้องให้ประชาชนเขามาลงประชามติว่า
จะเอาหรือไม่เอา เพราะว่าเพิ่งเข้าไป ๕ ปี เพิ่งได้เข้ามา ๕ ปี เลือกมา
๕ ปี ไปลงประชามติแล้ว ผมเห็นว่าไม่สมเหตุสมผลที่มีบัญญัติมาตรา ๓๓๖ ไว้
เพราะฉะนั้นผมเห็นพ้องด้วยกับท่านทั้งหลายที่เสนอให้ตัด ไม่ควรจะมีวุฒิสภาไว้
ในบทเฉพาะกาลครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการเชิญครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมาธิการ การเพิ่มมาตรา ๓๒๖ เป็นไปตามมติของคณะกรรมาธิการ ซึ่งตอนเพิ่มนั้น หลายท่านก็ไม่ได้สวนเอาไว้ แต่ว่าก็ไม่เป็นไรถ้าหากว่าจะมาอภิปรายตัด ตอนนี้ ท่านประธานที่เคารพ ตอนที่พูดกันในคณะกรรมาธิการนั้นผมขอชี้แจงว่า ได้มีการพูดกันถึงเหมือนกันว่า ถ้าวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เลือกตั้งแล้ว การเมือง เข้าไปเกี่ยวข้องน้อยมาก และทำหน้าที่เป็นสภาตรวจสอบเป็นหลัก ได้อย่างดี เมื่อครบ ๕ ปี ก็ควรจะให้ประชาชนยืนยันว่า เราจะคงวุฒิสภา เช่นนี้ไว้หรือไม่ ในท่านองตรงกันข้ามครับ ท่านประธาน ถ้ามีการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแล้ว แล้วเราพยายามวางมาตรการทั้งหลาย พยายามป้องกันไม่ให้เกี่ยวข้องกับการเมืองไว้แล้ว แต่โดยวิธีของการ เลือกตั้ง การเมืองก็อาจจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้สมาชิก วุฒิสภาได้มาโดยอาจจะมีความเกี่ยวข้องกับ การเมือง แล้วก็ทำหน้าที่ สภา ตรวจสอบได้ไม่รัดกุมเท่าที่ควรหรือไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ถ้าไม่มี มาตรา ๓๒๖ นี้ไว้ ถามว่าใครจะเป็นคนแก้รัฐธรรมนูญให้เลิกวุฒิสภาซึ่งหน้าตา อาจจะคล้ายกับสภาผู้แทนราษฎร เข้าไปทุกวัน ก็บอกกันว่าคงจะไม่มีใครเสนอ คงจะไม่มีใครได้เลิก เพราะเหตุว่าสภาผู้แทนราษฎรเองกับวุฒิสภาารวมกัน ๓๐๐ ท่าน จะต้องประชุมร่วมกันเพื่อแก้รัฐธรรมนูญ ๓๐๐ ท่านที่มาจาก วุฒิสภาคงจะไม่ยกมือให้เลิกตัวเองหรือว่าให้ปรับปรุงวิธีการ เลือกตั้ง และถ้าอยู่บนสมมุติฐานที่ว่าถึงเวลานั้นการเมือง เข้าไปเกี่ยวข้อง ถามว่า การเมืองตรงนั้นอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร เราจะยกมือให้แก้โดยตัดวุฒิสภา หรือเปลี่ยนอำนาจหรือเปล่า เขาตอบว่า ไม่ ก็เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ให้ประชาชน นั้นเองเป็นคนตัดสินใจ ตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งว่าหลังจากใช้ไป ๕ ปีแล้ว วุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งนั้นถ้าปลอดจากการเมืองพอสมควร ทำหน้าที่ ตรวจสอบได้ดีพอสมควร และโดยสรุปไม่ใช่สภาซึ่งมีหน้าตาเหมือนกันเลย กับสภาผู้แทนราษฎร แล้วเขาอยากให้คงไว้ทำไมเราจะไปปิดเสถียรภาพ ของประชาชน ถ้าเขาบอกว่าเขาคงไว้ก็คงไว้ครับ แต่ถ้าเขาเห็นว่า วุฒิสภาหน้าตาซึกคล้ายสภาผู้แทนราษฎร เข้าไปทุกที่ เพราะพรรคการเมือง ลงไปเกี่ยวข้องมาก การตรวจสอบก็ไม่ค่อยได้ผลเต็มที่ เขาอาจจะ ปรับปรุงให้เป็นระบบการเลือกตั้งโดยทางอ้อมหรือระบบสรรหา เขาก็มีสิทธิ ที่จะพูดได้ ดีกว่าให้เกิดทางตันในรัฐธรรมนูญในกรณีที่มาชิกวุฒิสภาออกมา

หน้าตาเหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วจะเล็กก็ไม่ได้ จะลดอำนาจก็ไม่ได้ จะทำอะไรก็ไม่ได้ ท่านประธาน เหตุผลอีกข้อหนึ่งซึ่งเป็นเหตุผลไม่เกี่ยวข้องกับอันนี้ คือเลข ๓๓๖ มันสวยครับ บ้านเมืองนี้เชื่อโหราศาสตร์ ท่านประธาน เลข ๓ กับ เลข ๖ เป็นเลขคู่มิตร อาทิตยฺ์เป็นมิตรกับครุ จินทร์โฆมตรุ พุทธนงเยาว์ สุกรีปากหวาน อังคารรับเอา สุกรีกับอังคารเป็นเลขคู่มิตร ท่านสมาชิกจะได้มีมิตรเต็มบ้านเต็มเมือง ท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์มนตรีครับ

นายประชุม ทงมี (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ขออนุญาตนิด ผมเกี่ยวพันนิดหนึ่งครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญเกี่ยวพันครับ

นายประชุม ทงมี (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ประชุม ทงมี ที่ท่านเลขขา ว่า ได้พิจารณาในกรรมาธิการแล้วนั้น มันคนละตอน ตอนนั้นคือตอนวุฒิสมาชิกมาจกเลือกตั้งทางอ้อม แต่ปัจจุบันนี้วุฒิสมาชิกได้มีมติแล้วเลือกตั้งทางตรง ผมแกลงให้ทราบแค่นี้ละครับ

รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ : ท่านประธาน

ผมขออนุญาตนิดเดียว ผม มนตรี รูปสุวรรณ สสร. สายมหาชน ด้วยความเคารพ กรรมาธิการ ผมไม่เห็นด้วย

ประการที่ ๑ อย่างที่เหตุผลหลาย ๆ ท่านได้ชี้แจงไปแล้วมันถูกต้องว่า การที่จะปล่อยให้เป็นเรื่องประชามติ เรื่องวุฒิสมาชิกก็ต้องตอบให้ได้ว่าแล้วเรื่องอื่นละท่านไม่ทำหรือ ระบบการเมืองทั้งหมดที่ท่านสร้างมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบบัญชีรายชื่อ ระบบการห้าม ส.ส. เป็นรัฐมนตรี ถ้าเกิด ๕ ปีต่อไปเกิดปฏิบัติไม่ได้ แล้วท่านทำไม่ทำให้ประชาชนทำบ้าง ตรงนี้ท่านจะตอบได้ไหม เพราะว่าถึงตอนนั้นลจจิก (logic) ก็จะไม่เหมือนกัน เพราะท่านจะไปบอกอย่างนั้นผมว่าอ้างไม่ถูก

ประการที่ ๒ ผมว่ากลไกของรัฐธรรมนูญมันก็มีอยู่แล้วในกาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ท่านอย่าไปมองเขาสิว่า ๕ ปีต่อมาวุฒิสมาชิกพวกนั้นเป็นคนที่มาจากการเลือกตั้งจะไม่หวัดให้ เพราะถ้าพูดอย่างนั้นก็จะเหมือนกับตอนที่เรากลาม ทำไมสภาครวาก็แล้วถึงหวัด (Vote) มาตรา ๒๑๑ ออกมา เพื่อปฏิรูปการเมือง ฉะนั้นก็จะเหมือนกัน แล้วเราก็ไม่แน่ใจว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะผ่านหรือไม่เมื่อมาตรา ๒๑๕ เข้าไปแล้ว เพราะฉะนั้นตรงนี้อ่าไปวิตกกังวล ฉะนั้นผมด้วยความเคารพ ผมสอณภุมหาย

๖๗

สร ๒๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วีรพร ๓๑/๓

รัฐธรรมนูญมากพอสมควร แต่ทำไมไม่ค่อยได้เห็นมาตราอย่างนี้ใน
รัฐธรรมนูญฉบับหลาย ๆ ประเทศ ฉะนั้นด้วยความเคารพจริง ๆ ว่า ตัดออก
ได้ไหมครับ

- ๓๒/๑

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมว่าน่าจะขอมติได้ณะครับ
 เพราะว่าเป็นที่อภิปรายชัดเจนแล้ว ท่านแล้วคนสุดท้ายแล้วกันนะครับ

นายแคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ กระผมก็มีความคิดเห็น
 หลากหลาย ผมขอเข้าข้างกรมการโดยขอให้คงไว้ ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า
 การที่คงมาตรานี้ไว้เป็นการคืนอำนาจให้แก่ประชาชน เราได้พูดกันมามากมาย
 แล้วว่า เราไปหาประชาชนตีความต่างจังหวัด วุฒิสมาชิกเขาก็ออกเสียงว่า
 ขอให้เลิก เพราะว่าประชาชนมีวุฒิภาวะมากพอสมควร หรือ ส.ส. มีวุฒิภาวะ
 มากแล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องมีวุฒิ การที่ให้มีความหมายฉบับนี้ไว้เพื่อจะเป็น
 การมอบอำนาจให้ประชาชนวินิจฉัยอีกสักครั้งว่า วุฒิสมาชิกควรจะมีหรือไม่
 ควรจะคงไว้ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ควรจะขอมติได้แล้วนะครับ
 เพราะง่าก็พูดกันพอสมควรแล้ว อาจารย์ยอมรับมือแล้วเชิญครับ

ศาสตราจารย์อมร รักชาติ : ขอบกัยครับ ผมขอเรียนสั้น ๆ
 นิดเดียวว่า เรื่องนี้ท่านเลขานุการชี้แจงว่า สภาทั้งสองสภาอาจจะไม่ยก
 ริเริ่ม แต่คณะรัฐมนตรีก็ต้องมาจากเสียงข้างมากของสภาผู้แทนฯ เพราะฉะนั้น
 ถ้าสภาผู้แทนฯ เขาต้องการจะให้มีการเปลี่ยนแปลงจริง คณะรัฐมนตรีก็ต้อง
 ทำอยู่ที่ อย่างไรก็ตามมาตรา ๓๓๖ ความที่เขียน เป็นการบังคับว่าภายใน ๕ ปี
 ต้องจัด ต้องจัดนี้ใครจัด คณะรัฐมนตรี สมมุติคณะรัฐมนตรีเขาก็ไม่ยกเปลี่ยน
 แต่เขาต้องจัดตามประชามติ จะได้เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมา เพราะว่าใน
 เรื่องนี้เขียนไปเลยว่า การเปลี่ยนแปลง การระบอบอำนาจหน้าที่องค์ประกอบ
 ต้องเขียนไปด้วย ก็หมายความว่าคณะรัฐมนตรีต้องเป็นคนเขียน เพราะเรื่องนี้
 ประชาชนไม่ได้เป็นฝ่ายริเริ่มขอ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องนี้อยู่ในกรอบ
 ของมาตรา ๓๓๓ ในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญได้โดยสมบูรณ์ ถ้าพวกเรา
 กล้าหาญ ผมอยากจะทำขอให้เขียนไปสิครับว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ริเริ่ม
 ได้ด้วยประชาชนโดยตรง ผมขอมติครับ ไปใส่ในมาตรา ๓๓๓ ว่า ประชาชน
 ๑ แสนคน ๒ ล้านคนอะไรก็คนอะไรก็แล้ว ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ ก็ไม่กล้า
 เขียน แล้วก็ใช้วิธีนี้ไม่เกิดประโยชน์ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : อภิปรายกันกว้างขวางแล้ว
 ประเด็นก็เหลืออยู่ประเด็นเดียว เนื่องจากมาตรานี้คณะกรรมการได้ Thailand
 เพิ่มเติมเข้ามา อยากจะถามที่ประชุมว่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับคณะกรรมการ

กับถามว่า ท่านผู้ใดเห็นสมควรตัดออก มี ๒ คำถามนะครับ ผมจะถามคำถาม
หลังก่อนว่า ท่านผู้ใดเห็นสมควรตัดออก โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๔๘ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ตาม
ร่างฯ กรรมการธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ระหว่างที่รอผลการนับคะแนน ผม
ขอหารือภายใน จะพักการประชุมสัก ๓ นาที ไม่ถึง ๕ นาที ต่อไปนี้ผมขอ
พักการประชุมปกติเพื่อขอหารือภายในนะครับ

พักการประชุมเวลา ๑๒.๓๓ นาฬิกา

- ๓๓/๑

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๒.๓๕ นาฬิกา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปนี้ ผมขอเปิดการประชุมปกติ เพื่อประกาศผลของการพิจารณาตรา ๓๒๖ ที่ว่าด้วยประชามติเรื่องวุฒิสภา โดยรวม ท่านสมาชิกที่เห็นว่าให้ควรถัดออก มี ๔๘ เสียง เห็นด้วยให้คงไว้ ตามร่างของกรรมาธิการที่เสนอเข้ามา ๑๑ เสียง เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติให้ตัด มาตรา ๓๒๖ ออก แต่เนื่องจากมาตรา ๓๒๖ ท่านกรรมาธิการว่ามั่นสวย จะเสนออะไรให้เต็มไหมครับ เป็นอันจบมาตรา ๓๒๖

มาตราต่อไปเป็น มาตรา ๓๒๙ ที่คณะกรรมาธิการตัดออก มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ท่านกรรมาธิการ เชิญครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมาธิการ) : คือมันก็ไม่มีอะไรครับ ฝ่ายกฤษฎีกาที่นั้งข้างกระผมก็บอกว่ามีมาตราที่ยาวเพื่อย้อมมาตราหนึ่ง คือมาตรา ๓๒๓ ยาว ๓ หน้ากระดาษ ถ้าแยก ๒ มาตรานี้ มาตรา ๓๒๓ เป็น ๒ มาตรา เสีย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมหาหรืออย่างนั้นครับ บังเอิญ มาตรา ๓๒๓ มันยาว กรรมาธิการปรารภเมื่อกัน ก็อยากจะแบ่งเป็น ๒ มาตรา ที่นี้ระหว่างที่แบ่ง ก็ต้องหาถ้อยคำที่เหมาะสมให้เราพิจารณาอีกทีหนึ่ง ในช่วงที่กรรมาธิการหาถ้อยคำที่เหมาะสม ผมไม่พักการประชุมขณะครับ อยู่ระหว่างรอนี้ ก็ให้รับประทานอาหารไปเรื่อย ๆ เพราะช่วงอาหารพอดี พร้อมเมื่อไร ผมก็จะออกเรียกมาพิจารณาเรื่องนี้ ถ้อยคำถ้าเอาก็คือเอา ไม่เอาก็คือเป็นอย่างเดิม มันก็ใกล้จะจบแล้ว ระหว่างนี้ไม่พักการประชุม เป็นการหมุนเวียนกันออกปทานอาหาร เชิญท่านพวงเล็ก

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันไม่แปลกใจว่า วันที่ ๑๕ ที่เราจะลงมติกัน คงจะต้องถกถกถ้อยถ้อยกันอีกเช่นเคย ดิฉันว่า มาตรา ๓๒๕ เลขก็สวยอยู่แล้ว และในมาตรา ๓๒๓ มันก็ต่อเนื่องกันมา อ่านก็เข้าใจ ตีอยู่แล้ว ไม่สมควรที่เราจะต้องไปแยก ขอความคิดเห็นทางกรรมาธิการผ่านจากท่านประธาน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่เป็นไร แยกไม่แยก เดี่ยวเราพิจารณาอีกทีหนึ่ง ช่วงนี้ช่วง ๑๒.๓๐ นาฬิกา ได้เวลาอาหารแล้วก็หมุนเวียนกันออกไปรับประทาน และระหว่างที่ออกไปรับประทานนี้ เราจะพิจารณาเรื่องนี้เป็นการภายในก่อนดีไหมครับ เรื่องข้อสั่งการเดิมไหมครับ ก่อนที่จะจบรัฐธรรมนูญ ท่านพวงเล็ก

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันคิดว่าวันนี้สมาชิกเราก็พร้อมกันมาประชุม เราก็คงจะมีนัดกันอีกครั้งหนึ่ง ก็ลงมติวาระ ๓ ดิฉันว่าไม่เป็นเหตุเลยที่ท่านประธานจะไม่พัก พักเราจะได้มีโอกาสได้นั่งคุยกันที่โต๊ะอาหาร มีบางสิ่งบางอย่างที่เราประทับใจต่อกันและกัน เราไม่ควรจะมาเอาเวลาตรงนี้ คิดว่าเราทุกคนพร้อมที่จะให้เวลาภาคบ่ายนี้ ก็คงไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ดิฉันเห็นว่าควรจะพัก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอใช้อำนาจประธานสภา
พักการประชุมรับประทานอาหารนคะรับ นัดประชุมต่อเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

พักการประชุมเวลา ๑๒.๕๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพ ขณะนี้ได้เวลานัดแล้ว สมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญต่อจากเมื่อเช้านี้ มีการพิจารณาที่ค้างอยู่ รอคณะกรรมาธิการในช่วงนี้ผมขอหารือว่า มีสมาชิกท่านทวิชเป็นคนลงชื่อมา และมีผู้รับรองถูกต้อง และเนื่องจากว่าได้ทำความเข้าใจกับท่านทวิชแล้ว ในผู้คดีที่ท่านเสนอมา ท่านก็บอกว่าคุณมีโอกาสได้พูดแล้วเมื่อวานนี้ ท่านได้พูดเรื่องนี้แล้ว ท่านก็ยินดีจะถอน ผู้คดี เรื่องนั้นก็คือ ผู้คดีที่ให้ทบทวนเรื่องที่สภาลงมติมาตรา ๓ ข้อความท่านสมาชิกก็เข้าใจดีแล้ว ผมไม่ได้พิมพ์แจก บังเอิญว่าท่านทวิชไม่คิดใจ แล้วก็ยินดีจะถอน แต่การถอนนี้เมื่อเป็นผู้คดีเข้ามาจะต้องขออนุมัติที่ประชุม ผมก็จำเป็นต้องขออนุมัติที่ประชุม และท่านสุรินทร์ก็เป็นคนหนึ่งซึ่งมีชื่อเป็นผู้เสนออยู่ เชิญท่านนาวาโท สุรินทร์ ครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับท่านประธาน กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. อุดรดิตถ์ ท่านประธานคงจำได้ เรื่องนี้ตั้งแต่วันที่ ๘ ก่อนจะเริ่มพิจารณามาตรา ๔ กระผมได้เรียนปรึกษาท่านประธานตอนนั้น และระยะนั้นเรากำลังพิจารณาตามข้อบังคับ คือ เรียงตามมาตรา ซึ่งกระทำไม่ได้ กระผมก็รอจนกระทั่งมาตรา ๖๘ ผ่านไป ความจริงท่านทวิชกับผมก็เกิดมีความคิดตรงกัน โดยไม่ได้นัดกัน เราเกิดเตือนเตือน ปิ่เตือนกันครับ ผมแก่กว่า ๓ วัน ก็เลยมีความคิดว่า แล้ว ๒ คนที่เขาเรียกถ่าลายเซ็น ผมคิดว่าจะไม่เสนอเรื่องนี้ จนกระทั่งคืนวันที่ ๒๔ ผมได้เห็นในรายการทีวีมีการออกทีวีว่า มีการส่งเรื่องมาขอไม่ให้มีการทบทวน ผมก็สงสัยว่าระเบียบนี้มันจะมีในสภา ตามคอมมอนเซนส์ (Common sense) มันน่าจะไม่มี วันรุ่งขึ้นผมก็พบกับทวิชบอกว่า เสนอดีกว่า เราถึงได้เสนอเรื่องเข้ามา ที่นี้สำหรับความเห็นเพื่อไม่ให้มีการเผชิญหน้า ถ้าในกรณีนี้ผมเพียงเสนอความเห็นจะเอาไม่เอาก็แล้วแต่ ทำไมเราไม่ตัดประโยคแรกของมาตรา ๓ ออกเสียเลย ใครอยากจะให้ เป็น ของ มาจาก ก็เชิญไว้วันใจ จะมีก็ เป็น ของ ก็ตามสบาย แล้วก็มีแต่ว่า ทงข้อความไว้แต่เพียงว่า พระมหากษัตริย์ ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภาคณะรัฐมนตรีและศาลตาม

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ มันก็จะหมดปัญหา ไม่มีปัญหาเรื่องจำกัดหน้าที่อันนี้ก็แล้วแต่ที่ประชุม ผมมีความเห็นเท่านั้นเอง ขอคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากว่าเรื่องนี้ผมได้ถามเจ้าของผู้คดี และผู้เซ็นรับรองส่วนหนึ่ง แล้วบังเอิญผู้คดีก็เป็นอย่างที่ท่านสุรินทร์ว่ามีการเสนอผู้คดีเข้ามาในลักษณะว่าไม่เห็นด้วย ก็เป็นผู้คดีเข้ามาเหมือนกัน ทีนี้เมื่อได้คุยกับทั้งสองฝ่ายแล้ว ก็เป็นที่ตกลงกันว่า เพื่อให้งานรัฐธรรมนูญของเรา เมื่อไหน ๆ เดินหน้าแล้ว ก็เดินไปเรื่อย ๆ อย่าไปถอยหลังเลยพิจารณาใหม่อีก ได้ขอมติคนอื่นยังคิดใจ เรื่องโน้น เรื่องนี้อยู่ก็ไม่ต้องจบแล้ว ทุกคนก็เป็นทีที่เข้าใจ ก็เลยบอกว่าถ้าเรื่องนี้เข้ามาก็ยินดีจะให้ความร่วมมือ คือถอยไป เพราะฉะนั้นการถอยผมต้องทำความเข้าใจ ต้องขออนุมัติที่ประชุม ผมขอลองที่ประชุมว่า ตามที่ท่านทวิชกับพวกยื่นผู้คดีมาขอให้ทบทวนมาตรา ๓ แล้วก็มีท่านบุญเลิศกับพวกยื่นผู้คดีมาว่า ไม่ให้ทบทวน เพราะฉะนั้น ๒ ผู้คดีนี้ เจ้าของผู้คดีทั้งสองฝ่าย แล้วผู้รับรองทั้งสองฝ่ายก็ยินดีจะถอย ผมจะถามว่าเอาผู้คดีแรกก่อนนะครับ ของท่านทวิชกับพวก ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ถอนโปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรถอนโปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ ส่วนผู้คดีที่ ๒ ที่ไม่ให้ทบทวน ก็เป็นอันตกไป แต่ว่าเพื่อให้สมบูรณ์ดีก็ขอลอง เขาก็ถอยเหมือนกัน ท่านผู้ใดเห็นว่าควรอนุญาตให้ถอน ยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรถอนโปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าอย่างนั้นเรื่องมาตราทั้งหมด
ที่เกี่ยวข้องเป็นอันว่าจบ ยกเว้นมาตรา ๓๒๓ ซึ่งคณะกรรมการกำลังรอ
ทบทวนร่างฯ อีกครั้งหนึ่ง ปัญหากรรมการครับ

ศาสตราจารย์บรรลือศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ กระผม บรรลือศักดิ์ อูวรรณโณ ในฐานะกรรมการ คือมาตรา ๓๒๓ เดิม
มีข้อความยาวมากถึง ๓ หน้า ความจริงทางทฤษฎีก็กั๊กทั้งมาแล้วว่ามันยาวมาก
เหลือเกิน เมื่อไปแบ่งแยกแล้วก็ เป็น ๒ มาตรา มาตรา ๓๒๓ เดิม จะแยกเป็น
มาตรา ๓๒๓ และมาตรา ๓๒๔ เอกสารกำลังจัดทำมา เสนอท่านประธานและท่านสมาชิก
แต่ว่าเพื่อไม่ให้เสียเวลาของสภาแห่งนี้ กระผมขออนุญาตกราบเรียนด้วยวาจาไปก่อน
คือว่าจะมีการทบทวนเลขมาตราเท่านี้ให้ถูกต้องตรงกัน ข้อความในลักษณะที่ปรับปรุง
ก็ปรับปรุงขึ้นเพื่อให้สมบูรณ์เท่านี้ ท่านประธานครับ มาตรา ๓๒๔ คือหลักในการทบทวน
มืออย่างนี้ ว่าถ้าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง
เพราะเหตุกักตมหมายประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จจะอยู่ในมาตรา ๓๒๓ การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้จะอยู่ในมาตรา ๓๒๔ เพราะฉะนั้น
ในการอ้างอิงมาตราต่าง ๆ มันต้องปรับให้สอดคล้องกัน ขอประธานอนุญาต เริ่มตั้งแต่
มาตรา ๓๒๔ มาตรา ๓๒๕ พุดมิ่งพิธีของสมาชิกภาพของวุฒิสภาสิ้นสุดลงพร้อมกัน
ทั้งหมด การอ้างมาตรา ๓๒๓ เดิมนั้นถูกต้องแล้ว ก็ขอคงเดิม ส่วนมาตรา ๓๒๕
ที่สภาแห่งนี้ได้ลงมติให้ความเห็นชอบไปแล้ว วรคกรขออนุญาตเปลี่ยนมาตรา ๓๒๓
ตอนต้นเป็นมาตรา ๓๒๔ อ่านแล้วได้ความดังนี้ครับ

นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่
สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม
มาตรา ๓๒๔ เพราะว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่จะถูกตัดไปไว้
ในมาตรา ๓๒๕ นะครับ ข้อความอื่นคงเดิม ในมาตรา ๓๒๕ วรคสอง เป็นการ
พูดถึงสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เพราะฉะนั้นข้อความในวรรคสองกรรมการไม่ขอเปลี่ยน
คงมาตรา ๓๒๓ ไว้ตามเดิม วรคสามก็เช่นกันครับ เป็นการพูดถึงสมาชิกภาพของ
สมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง ก็ต้องคงมาตรา ๓๒๓ ไว้ตามเดิมไม่ใช่มาตรา ๓๒๔ วรคสี่
ก็คงไว้ตามเดิมครับผม วรคห้าข้อความที่มีอยู่แต่เดิม (๑) คงเดิม (๒) ในบรรทัด
ที่ ๒ ที่บอกว่า ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓
ต้องคงมาตรา ๓๒๓ ไว้เพราะเป็นเรื่องสิ้นสุดสมาชิกภาพ แต่ในวรรคสุดท้าย and

ท่านประธานครับ บรรทัดสุดท้ายที่บอกว่า และมีให้ดำเนินการเลือกตั้งในวันเดียวกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา เดิมใช้คำว่า มาตรา ๓๒๓ ต้องเปลี่ยนเป็นมาตรา ๓๒๔ เพราะการเลือกตั้ง ส.ส. ใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ จะเป็นมาตรา ๓๒๔ แล้ว มาตรา ๓๒๖ ครับท่านประธาน วรรคแรกคงเดิม วรรคสองพูดถึงการที่ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงวันพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามมาตรา ๓๒๓ ต้องคงมาตรา ๓๒๓ ไว้ -----

ใน (๑) ของมาตรานี้เหมือนกันครับ ก็ต้องคงคำว่า มาตรา ๓๒๓ ไว้ เพราะเหตุว่าพูดถึงสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ หรือพ้นสมาชิกภาพทั้งหมด ก็ต้องตาม มาตรา ๓๒๓ นะครับ นอกจากนั้นคงเดิมนะครับ

ในมาตรา ๓๐๗ วรรคหนึ่ง คงเดิมครับ วรรคสอง ตรงนี้ นะครับที่จะต้องปรับปรุง ที่บอกว่า ให้นำมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมาใช้ บังคับกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ในระหว่างที่ยังไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๓๒๓ นี้ต้องเปลี่ยนเป็น มาตรา ๓๒๔ ครับ ต้องแก้ในบรรทัดที่ ๓ นับจากล่างขึ้นไปของ วรรคสอง เปลี่ยนมาตรา ๓๒๓ เป็นมาตรา ๓๒๔ นะครับ แล้วในวรรคสาม ที่อ้างถึงมาตรา ๓๒๓ ทั้ง ๒ ที่ต้องเปลี่ยนเป็นมาตรา ๓๒๔ ครับ อ่านแล้ว จะได้รับความดังนี้ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง หรือคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ วรรคสี่ คงเดิมครับ ท่านประธานที่เคารพครับ มาตรา ๓๒๑ ไม่มีการอ้างอิงถึงมาตราใด จึงคงเดิม มาตรา ๓๒๒ ไม่มีการอ้างอิงถึงการพ้นตำแหน่งหรือการเลือก ส.ส. ใหม่ จึงคงเดิมครับ มาตรา ๓๒๓ ครับ ในวรรคหนึ่งคงเดิม นะครับ ในวรรคสอง (๑) ต้องขอแก้ นับจากบรรทัดที่ ๔ ขึ้นมานะครับ ๔ บรรทัดจากประโยคสุดท้ายของ (๑) เป็นว่า จนกว่าจะมีการให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง แล้วเสร็จทุกฉบับ หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๓๒๔ มาตรา ๓๒๔ นี้คือให้มีการเลือกตั้งทั่วไป นะครับ คือเราห้ามไม่ให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. ถ้าหากว่ายังทำกฎหมายรัฐธรรมนูญไม่เสร็จ แล้ว ส.ส. ต้องพ้นไปทั้งหมด แต่ว่า ให้เลือกได้ถ้ามีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว พรรคการเมืองแล้ว กรรมการการเลือกตั้งแล้ว หรือว่าเป็นกรณีที่เข้า มาตรา ๓๒๔ ซึ่งว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ตามรัฐธรรมนูญนี้ (๒) คงเดิมครับ (๓) ก็คงเดิม นะครับ (๔) (๕) และ (๖) ข้ายมาจากสามวรรคสุดท้ายของมาตรา ๓๒๓ เดิม ท่านประธานคงเห็นภาพนะ ครับ เพราะว่า มาตรา ๓๒๓ เดิมมีตั้ง ๖ - ๗ วรรค เอาสามวรรคท้ายของ

มาตรา ๓๒๓ เดิมนี้ขึ้นมาต่อจาก (๓) ส่วนมาตรา ๓๒๔ นี่ก็คือการเอา
มาตรา ๓๒๓ เดิมเฉพาะส่วนที่ว่าด้วยการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ลงไปบัญญัติไว้เป็นมาตรา ๓๒๔
มาตรา ๓๒๔ (๑) ครับท่านประธาน ข้อความจะต้องอ้างถึงมาตรา ๓๒๓
ข้อความใหม่เป็นดังนี้ครับ

- ๓๗/๑

ในกรณีที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาซึ่งทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๓๒๓ พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวทุกฉบับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๒๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๓๑๕ ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ หรือเมื่อมีการริเริ่มการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญที่ตามมาตรา ๓๒๓ วรรคสอง (๑) คือเป็นเรื่องที่ต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะฉะนั้นต้องอ้างมาตรา ๓๒๓ ใน (๒) ก็เช่นกัน เมื่อพูดถึงการไม่สามารถให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็ต้องอ้างมาตรา ๓๒๓ แล้วพูดถึงให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. ตามรัฐธรรมนูญภายในเก้าสิบวัน ก็ต้องอ้างถึงแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาสองร้อยสี่สิบวันตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ข้อความนอกนั้นคงเดิม ในวรรคสุดท้ายก็เช่นกัน ก็ต้องเดิมว่า เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญแล้ว และยังไม่มีการเลือกตั้งประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่งครบทุกฉบับ อันนี้ต้องอ้างมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ยังไม่ได้ตราขึ้นตามมาตรา ๓๒๓ โดยเริ่มนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการเลือกไปเป็นต้นไป แล้วบอกว่าให้หาความใน (๒) คือ (๒) มาตรานี้เอง แล้วก็มีมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ท่านประธานที่เคารพครับ ขอแก้เลขนะครับ มาตรา ๓๒๔ เดิมขอแก้เลขเป็นมาตรา ๓๒๕ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๒๕ เดิม ขอแก้เป็นมาตรา ๒๑๖ ข้อความนอกนั้นคงเดิม

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ ศาสตราจารย์กรมล ทองธรรมชาติ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่ารับที่ท่านเลขานุการได้อ่านมาแล้ว แล้วจะพิมพ์มาให้ดูอีกที เชิญกรรมการต่อครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : มาตรา ๓๒๖ เดิม ขอแก้เป็นมาตรา ๓๒๗ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๒๗ เดิม ขอแก้เป็นมาตรา ๓๒๘ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๒๘ ขอแก้เป็นมาตรา ๓๒๙ นอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๓๐ ขอแก้เลขมาตรา จากมาตรา ๓๒๙ เป็น มาตรา ๓๓๐ มาตรา ๓๓๐ ขอแก้เลขเป็นมาตรา ๓๓๑ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๓๑ ขอแก้เป็นมาตรา ๓๓๒ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๓๒ ขอแก้เป็นมาตรา ๓๓๓ ข้อความนอกนั้นคงเดิม มาตรา ๓๓๓ ขอแก้เป็นมาตรา ๓๓๔ ข้อความนอกนั้นคงเดิม ขอประทานโทษใน (๔) (๔) ข้อความของมาตรา ๓๓๔ ใหม่ พุดถึง (๗) เรื่องก้ำกั้น ผู้ใหญ่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วข้อความเดิมเป็น เรื่องมาตรา ๓๓๔ (๗) เนื่องจากมาตรา ๓๓๔ ตามข้อความใหม่ที่ปรับปรุงจะต้อง เป็นมาตรา ๓๓๕ เพราะฉะนั้นขออนุญาตท่านประธานและท่านสมาชิก ปรับมาตรา ๓๓๔ (๗) เป็นมาตรา ๓๓๕ (๗) เลขจะได้สอดคล้องกัน มาตรา ๓๓๕ คงเดิม สุดท้าย มาตรา ๓๓๖ คงเดิมครับ เอกสารทั้งหมดนี้คณะกรรมาธิการกำลังจัดผลิตโรเนียวอยู่ คงมาแจกท่านประธานและท่านสมาชิกได้ภายในเวลาไม่เกิน ๑๕ นาทีครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีความคิดเห็นจากท่านสมาชิกเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมนี้ให้ความเห็นชอบตามที่เลขานุการคณะกรรมการวิชาการได้อ่านให้ท่านฟังแล้ว ส่วนร่างสมบูรณ์ก็จะได้นำออกให้ท่านได้รับภายในอีก ๑๐ - ๑๕ นาที ยังมีมาตราอื่นอีกใหม่ครบที่จะขอความเห็นชอบจากที่ประชุมนี้หมดแล้วครับ ก็ถือว่าที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบการพิจารณาвање ๒ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่...) พ.ศ. .... เสร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้าไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นก็ถือว่าการประชุมในวาระ ๒ ของเราเสร็จสมบูรณ์ ท่านสมคิดจะมีข้อสังเกตอะไร เชิญครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคัม : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมพันเอก สมคิด ศรีสังคัม สสร. จากจังหวัดอุดรธานี กระผมขอกราบเรียนย่อ ๆ เกี่ยวกับข้อสังเกตของสภาร่างรัฐธรรมนูญบางประการ อันนี้ก็สืบเนื่องมาจากที่กระผมได้แปรญัตติมาตรา ๒๒๒ ไว้ เป็น ๓ มาตรา มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๒ ทวิ และมาตรา ๒๒๒ ครี วันนั้นกระผมก็ได้อภิปรายให้เหตุผลไว้พอสมควร ซึ่งเข้าใจว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายก็คงได้รับทราบไว้แล้ว มี ๓ ประเด็นสำคัญ ๆ เกี่ยวกับที่ได้ตั้งข้อสังเกตในนามของสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลต่อไป นำไปพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนั้นในการที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในโอกาสต่อไป หรือในการที่จะออกเป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเป็นพระราชบัญญัติฯ ซึ่งบังคับเกี่ยวกับ ๓ ประเด็นนี้ซึ่งกระผมจะขอกราบเรียนย่อ ๆ อย่างนี้

ประเด็นแรกก็คือปัญหาการประกาศใช้กฎอัยการศึก การประกาศใช้กฎอัยการศึก กระผมก็ได้กราบเรียนมาแล้วในตอนแปรญัตติว่า มันมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างไร ก็ขอให้มันทับัญญัติหรือว่าตั้งข้อสังเกตไว้ว่า หากจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือการออกเป็นพระราชบัญญัติใด ๆ ก็ตาม ขอให้ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

ประเด็นที่ ๒ การส่งกำลังทหารไปทำการรบภายนอกราชอาณาจักร อันนี้ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เกี่ยวกับการส่งลูกหลานของเราไปทำการรบภายนอกประเทศนั้น ในกรณีเช่นนี้ก็ควรที่จะได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาเช่นเดียวกัน

ประการที่ ๓ ก็คือการที่ยอมหรือจะอนุญาตให้กองกำลังทหารต่างประเทศเข้ามาตั้งฐานทัพภายในราชอาณาจักร อันนี้มันก็มีผลกระทบ

กระท่อนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นเรื่องที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจของรัฐ ซึ่งจะต้องทำเป็นสนธิสัญญา อันนี้เฉพาะกรณีนี้ ก็ควรที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เช่นเดียวกัน -----

- ๓๘/๑

ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระผมก็ได้ทำมาให้ท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติทั้งหลายได้เห็นแล้วในใบอภิปรายหนึ่ง เกี่ยวกับมาตรา ๒๒๒
มาตรา ๒๒๒ ทวิ และมาตรา ๒๒๒ ตริ เรื่องทั้งหมดกระผมขอสรุปว่าเป็น
เรื่องที่มีความสำคัญมาก ในวันที่แปดตุลาคีนั้น ท่านประธานคณะกรรมการ
พิจารณาว่ารัฐธรรมนูญ คือท่านอานันท์ ปันยารชุน ท่านก็เห็นว่าเรื่องนี้เป็น
เรื่องสำคัญ แล้วจากประสบการณ์ของเราที่แล้วมามีผลกระทบกระเทือน
ในทางสิทธิเสรีภาพ ประโยชน์ของประเทศชาติ ตลอดจนกระทบกระเทือน
จิตใจของประชาชน ท่านใช้คำว่า ประชาชนเราชอกช้ำมาพอแล้ว
เกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ยังเอิกกีไม่มีเวลาที่จะมาพิจารณาถึง
เขาก็เลยตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ เพื่อให้รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี รัฐสภา
ในเมื่อมีโอกาสที่จะทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็บัญญัติไว้ กระผมก็ขอตั้งเป็น
ข้อสังเกตอย่างนั้น ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน
อาจารย์เดโชครับ

นายเดโช สนวนานท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม เดโช สนวนานท์ สสร. สุราษฎร์ธานี ในฐานะประธานกรรมาธิการ
จดหมายเหตุ ตรวจรายงานการประชุมและกิจการสภา ขอประธานอนุญาตตั้ง
ข้อสังเกต เกี่ยวกับข้อสังเกตดังต่อไปนี้ คือเท่าที่ตรวจดูแล้วในรัฐธรรมนูญ
ทุกฉบับก็ไม่มีใครบอกว่ามีข้อสังเกต การเอาข้อสังเกตเสนอเข้าไปใน
รัฐธรรมนูญนี้ มันอาจจะขัดกับเหตุผลอันสมควร กล่าวคือถ้าเห็นว่ามีข้อสังเกตนี้
มันมีความสำคัญจริงก็น่าจะบรรจุไปในรัฐธรรมนูญ ถ้าเห็นว่ามีมีความสำคัญ
ไม่เพียงพอก็ตกไป ก็ไม่บรรจุในรัฐธรรมนูญ และจะมีข้อสังเกตไม่ทราบว่าจะ
เข้าไปในลักษณะใด

ประการที่ ๒ ข้อสังเกตนั้น เขามีไว้สำหรับกฎหมายทั่วไป ซึ่งมี
ข้อบังคับ ในข้อบังคับการประชุมกำหนดไว้เสร็จเรียบร้อยแล้วจะเขียนข้อสังเกต
ฝากไปในกฎหมายทั่วไปได้ โดยที่ฝากให้รัฐบาลรับไปพิจารณา แต่เรื่อง
รัฐธรรมนูญของเราไม่ใช่ เรื่องของรัฐบาลจะรับไปพิจารณา รัฐบาลไม่มีสิทธิ
ที่จะรับพิจารณาหรือไม่รับพิจารณา รัฐบาลมีหน้าที่แต่เพียงว่า ปฏิบัติตามใน
ฐานะสมาชิกรัฐสภา รับหรือไม่รับรัฐธรรมนูญฉบับนี้เท่านั้น จึงไม่สามารถ
จะรับข้อสังเกตเข้าไปบรรจุตรงไหน ตรวจดูข้อบังคับการประชุมสภา ซึ่งเรา
ใช้อยู่ขณะนี้สำหรับการประชุมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ไม่มีข้อบังคับการประชุม

ข้อใดที่จะอนุญาตให้เสนอเป็นข้อสังเกต กระผมคิดว่าทางที่ดีที่สุดนั้นก็ควรจะ
ให้ที่ประชุมนี้รับรองความสำคัญของเรื่องที่เสนอและก็นับถือว่าเป็นความเห็น
ของที่ประชุม ควรจะบันทึกในจดหมายเหตุ เพื่อการค้นคว้าของอนุชนรุ่นหลัง
ที่จะรู้ว่าเรามีสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญชุดนี้ได้ นำเอาปัญหาเรื่องนี้มาพูดกัน
แต่ไม่ได้พูดกันให้มันเสร็จครบถ้วนกระบวนความ หรือพูดแล้วยังไม่สามารถ
ตัดสินใจได้ในเรื่องนี้ บันทึกไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญ

อาจารย์แก้วสรรควับ

นายแก้วสรร อดิโพธิ : เพื่อให้รวบรัด เรื่องนี้อภิปรายขึ้นมา
แล้วก็เห็นพ้องกันว่า ถ้าไปใส่เป็นร่างฯ จะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติต้องแก้ไข
กฎหมายหลายตัว หรือจะต้องผูกพันไปถึงข้อบังคับสภาอะไรต่าง ๆ เป็นเรื่อง
วิธีปฏิบัติเสียเยอะ กรรมการก็ได้พยายามช่วยพัฒนาให้มันเป็นเรื่องที่เรียกว่า
ข้อสังเกต แต่มาถึงปัจจุบันหลังจากที่ได้ศึกษาแล้วผมก็เห็นพ้องด้วยกับท่าน
อาจารย์เดโชว่า เราคงจะไปยื่นอะไรเป็นข้อสังเกตติดไปกับร่างฯ มันคง
จะผิดทางปฏิบัติ แต่ในแง่ความสำคัญของข้อสังเกตเหล่านั้น ของท่านอาจารย์
สมคิดก็ดี ของท่านประเทืองก็ดี ผมคิดว่าเราคงจะมีมติได้ว่า รับรองเป็นเรื่อง
สำคัญ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย อย่าไปผูกมัดกันอยู่จังนั้น รับรองว่าเป็นเรื่อง
สำคัญเพียงพอที่จะบันทึกไว้ในจดหมายเหตุ ผมว่ามันคงเป็นวิถีทางดีที่สุดเท่าที่
จะทำได้ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน

ประเทืองครับ

นายประเทือง คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพ ผม ประเทือง คำประกอบ สสร. จังหวัดนครสวรรค์ ผมก็มีข้อสังเกตอันหนึ่ง ความจริงก็ได้แปรรูปคิดว่า จะเพิ่มเติมขึ้นในมาตรา ๑๘๐ แต่เนื่องจากว่าถ้าเพิ่มเติมเข้าไปแล้วคิดว่าคงจะทำลำบาก จะทำให้รัฐธรรมนูญล่าช้าด้วย และจะต้องไปแก้กฎหมายอะไรอีกมากมาย คิดว่าถ้าหากทางคณะกรรมการ มีความเห็นว่าจะเอาไปในข้อสังเกต แต่ว่าก็มีข้อจำกัด ก็แล้วแต่ที่ประชุม ผมมีความคิดเห็นว่า เวลานั้นทางรัฐบาลของเรา เวลาทางขระประมาณซึ่ง คามาตรา ๑๘๐ ก็เสนอเพียงแต่รายจ่ายอย่างเดียว รายรับและรายละเอียดยื่น ๆ ไม่ได้เอามาพิจารณากันเลย สภาในฐานะที่ผู้ควบคุมรัฐบาลในการ ใช้จ่ายงบประมาณ ไม่มีโอกาสได้รู้รายละเอียดยอะไรเลย การที่ปล่อยปลละ เลยเวลานี้ก็พอกหางหมู จนกระทั่งมาเดี๋ยวนี้กลายเป็นพอมารู้เข้าว่า รัฐบาลใช้จ่ายอะไรไปบ้างเราก็ไม่รู้ เงินคงคลังที่ว่ามีก็ทำห่าจะไม่มี มีเงินอะไรหลาย ๆ อย่างก็ไม่ได้แสดงให้เห็นสำหรับรัฐ ฉะนั้นรายการพวกนี้ ก็อยากจะทำให้เป็นข้อสังเกตไว้ในการร่างฯ อันนี้ หรือเป็นจดหมายเหต บันทักไว้ว่า อันนี้เราเคยได้พิจารณากัน ขอให้รัฐบาลหรือส่วนเกี่ยวข้อง กับ กระทรวงการคลังก็ดี สำนักงบประมาณก็ดี ตลอดจนกรมบัญชีกลางก็ดี อยากให้ จัดทำการบัญชีหรือการใช้จ่ายเงินให้รัดกุมขึ้น เพราะว่าเราทำอะไรไม่รัดกุม พอเราจะไปกู้ ไอ. เอ็ม. เอฟ. (IMF) ขึ้นมาเราจะเดือดร้อนแล้ว อันนี้มันจะ เกี่ยวข้อง ถ้าหากเราทำไม่ถูกต้องแล้ว การจะไปกู้ ไอ. เอ็ม. เอฟ. (IMF) หรืออะไรมันก็จะไม่มีปัญหา ผมก็คิดว่าข้อสังเกตที่เสนอไปก็ข้อสังเกตของ ผมมีอย่างนี้ การจัดทางงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ เสนอต่อรัฐสภา โดยมีรายละเอียดยประกอบด้วย ๑. รายรับรายจ่าย ให้มีรายละเอียดย ๒. การกู้เงินและชดใช้เงินกู้ อันนี้จะมีความสำคัญมาก เพราะเวลานี้ทำห่าเราจะต้องไปขอกู้เงิน ไอ. เอ็ม. เอฟ. (IMF) มาอีกตั้ง ๖ แสนล้านบาท จะกู้ยอย่างไร จะทำอย่างไร จะมีเงื่อนไขอย่างไร ต้องให้ รัฐสภารับทราบด้วย ๓. เรื่องการกันเงินไว้จ่ายเหลืออมปี ปีหนึ่ง ๆ งบประมาณ แต่ละปี เรามันกันเงินไว้จ่ายเหลืออมปีประมาณปีละ ๑ - แสนล้านบาท และทบกันไป ๓ - ๔ ปีแล้วไปจ่ายก็จ่ายไม่หมด เงินเหลือก็ไม่รู้ไปเข้าบัญชีไหน อันนี้ก็อยาก จะให้ทางฝ่ายการเงินการคลังสนใจอันนี้หน่อย และ ๔. เรื่องการจ่ายเงิน คงคลังและการชดใช้เงินคงคลัง เงินคงคลังที่เราใช้จ่ายไปในกฎหมายเงิน

คงคลังก็อนุญาตให้เพียงว่า ใช้จ่ายเงินคงคลังไปใช้จ่ายก่อนในกรณีเร่งด่วน เป็นต้นว่า วาดภัย อุทกภัย หรือเงินเดือนข้าราชการจ่ายไปก่อน แล้วให้ตั้งงบประมาณปีต่อไปชดเชย แต่ว่าที่ทำกันมาก็ไม่ค่อยได้ทำให้ออกต้องตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติเงินคงคลัง ก็อยากให้ทางรัฐบาลช่วยดูแล และ ๕. เรื่องรับจ่ายเงินนอกงบประมาณ ผมก็ได้เรียนมาหลายที่แล้ว เงินนอกงบประมาณเป็นเงินมากมายเหลือเกิน เราก็มีความเห็นว่าเงินนอกงบประมาณเป็นล้านล้านบาท ๓ เท่าของเงินงบประมาณที่เราพิจารณากัน รัฐหรือหน่วยราชการไปเอาเงินมาจากไหนเป็นล้านล้านบาท ไปกู้เขามาไปเอามาอย่างไร แม้แต่งบประมาณของเราคนเดียวเรายังทำกันไม่ค่อยได้ แต่เงินเอามาตั้ง ๓ - ๔ เท่าของเงินงบประมาณที่เราพิจารณากัน เอามาอย่างไร ใช้จ่ายไปอย่างไร เงินที่ใช้จ่ายทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ให้มีการพัฒนาประเทศชาติบ้างหรือเปล่า เราก็ไม่มีโอกาสรู้ แต่รู้สำคัญคนเดียวตอนงบสิ้นปี ปรากฏว่าเงินนอกงบประมาณขาดดุลทุกปี การที่ใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณขาดดุลปีละ ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ทำให้กระทบกระเทือนเงินคงคลัง และทำให้เงินเกินดุลของเงินงบประมาณต้องมาหักด้วยเงินขาดดุลของเงินนอกงบประมาณจึงเหลือเป็นเงินคงคลัง ซึ่งอันนี้ถ้าเงินคงคลังใช้จ่ายกันอย่างระมัดระวังแล้ว คิดว่าเงินคงคลังเราคงจะเหลือมากกว่านี้ อันนี้จึงอยากให้ทางรัฐบาลได้รับรู้และแก้ไขปัญหานี้ให้เสีย และอีกอันหนึ่งรายงานการเงินของแผ่นดินที่ผ่านการตรวจรับรองของ สศท. เวลาที่กระทรวงการคลังทำมาช้ามาก เพราะว่าอย่างพิจารณางบประมาณปี ๒๕๔๑ ความจริงอย่างน้อยรายงานการเงินปี ๒๕๓๙ ควรจะเอามาให้สภาพิจารณาด้วยเวลานี้ได้มาแค่ปี ๒๕๓๗ เท่านั้นเอง ทำงานอย่างล่าช้า ทั้ง ๆ ที่มีหน่วยงานตั้งเยอะแยะ -----

แม้แต่อย่างขนาดกรุงเทพฯ เขามีเงินฝาก เงินใช้จ่ายปีหนึ่งเป็นล้าน ๆ เขาทำงานดุล ๖ เดือน เขาทำเสร็จแล้ว รัฐบาลมีคั่นก็มากมาย ๒ ปี ยังไม่เสร็จเลยครับ ผมว่าอยากให้รัฐบาลสนใจเรื่องนี้ ให้เข้มงวดเรื่องนี้ เพราะว่าการเงินการคลังของเราจะได้มั่นคง และก็ไม่มีภาระไว้ไหล อันนี้เป็นข้อสังเกตที่ผมอยากจะทำให้จاریกไว้在那นั้น แต่ว่าไม่มีโอกาสที่จะเออลงไป ในรัฐธรรมนูญนะครับ ก็ฝากท่านกรรมาธิการและท่านสมาชิกไว้ด้วย และฝากท่านประธานด้วยครับ มีอันใดที่จะผลักดันให้รัฐบาลรับรู้ก็อยากให้ ดำเนินการครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ทั้ง ๒ ข้อสังเกต นะครับ ทางกรรมาธิการจดหมายเหตุฯ กล่าวโดยย่อ จดหมายเหตุฯ ก็ได้รับ ไปแล้วว่าจะใส่ไว้ในจดหมายเหตุฯ นะครับ ก็เป็นข้อสังเกตที่ต้นฉบับ แต่เราไม่สามารถจะเอาไปใส่ในข้อสังเกตของร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ เพราะว่า มันไม่ใช่ส่วนประกอบ ก็คงให้เป็นอย่างนั้นนะครับ ทั้ง ๒ ท่านนะครับ ก็ถือว่า ได้รับทราบข้อสังเกตแล้วนะครับ และท่านประธานกรรมาธิการจดหมายเหตุฯ ก็ได้รับเรื่องไปแล้วนะครับว่าจะไปบันทึกไว้โดยละเอียดทุกถ้อยคำของท่าน ทั้งสองนะครับ ของท่านสมคิดกับท่านประเทือง ต่อไปนี้จะขอดำเนินการ ตามข้อ ๔๑ ของข้อบังคับการประชุมรัฐสภานะครับ คือสภาของเราจะทำหน้าที่ พิจารณาทั้งร่างฯ เป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งครับ จะให้มีการพิจารณาสรุปเป็น รายหมวดนะครับ โดยจะให้ท่านเลขาธิการฯ ได้อ่านข้อความแต่ละหมวดให้ฟัง ไม่มีข้อคิดเห็นที่จะขอแก้ไขจากท่านสมาชิก ก็ถือว่าไม่มีข้อใดเพิ่มเติมถ้อยคำ ก็ถือว่า รับมาตราต่าง ๆ ที่อยู่ในหมวดนั้นทั้งหมดนะครับ ขอเชิญ ท่านเลขาธิการฯ ครับ

นายพนิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ร่างรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ชื่อร่าง คำปรารภ หมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๗

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญต่อครับ
นายพนิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ มาตรา ๘ ถึง มาตรา ๒๕

Legislative Institutional Repository of Thailand
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญต่อครับ

นายพนิต อารยะศิริ (รong เลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ) : หมวค ๓ สิทธิและ
เสรีภาพของชนชวไทย มาตรา ๒๖ ถึง มาตรา ๖๕

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนุญ : เชิญ
ท่านเลขชวธิการฯ ต่อ

นายพนิต อารยะศิริ (รong เลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ) : หมวค ๔ หน้าที่ของ
ชนชวไทย มาตรา ๖๖ ถึง มาตรา ๗๐

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนุญ : เชิญ
ท่านเลขชวธิการฯ ต่อ

นายพนิต อารยะศิริ (รong เลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ) : หมวค ๕ แนวนโยบาย
พื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๑ ถึง มาตรา ๘๙

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนุญ : เชิญ
ท่านเลขชวธิการฯ ต่อ

นายพนิต อารยะศิริ (รong เลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ) : หมวค ๖ รัฐสภา
มาตรา ๙๐ ถึง มาตรา ๒๐๐

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนุญ : เชิญ
ท่านเลขชวธิการฯ

นายพนิต อารยะศิริ (รong เลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขชวธิการสภาร่างรัฐธรรมนุญ) : หมวค ๗ คณะรัฐมนตรี
มาตรา ๒๐๑ ถึง มาตรา ๒๓๒ หมวค ๘ ศาล มาตรา ๒๓๓ ถึง มาตรา ๒๕๑
หมวค ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๕๒ ถึง มาตรา ๒๙๐ หมวค ๑๐
การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มาตรา ๒๙๑ ถึง มาตรา ๓๑๐-----

หมวด ๑๑ การตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา ๓๑๒ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ บทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ถึง มาตรา ๓๓๖

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : วันนั้นก็ถือว่าสภาว่างรัฐธรรมนูญของเราได้พิจารณาว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช... วาระที่ ๒ เสร็จแล้ว ทั้งนี้ในข้อ ๕๒ และข้อ ๕๓ กำหนดให้รอไว้ ๑๕ วัน เมื่อครบกำหนดแล้วให้พิจารณาว่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๓ เพื่อให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ จึงขอให้รอการพิจารณาว่างรัฐธรรมนูญไว้ ๑๕ วัน และกำหนดนัดประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ ๓ ในวันศุกร์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ที่ห้องประชุมใหญ่ของเรา

ต่อไประเทียบวาระอื่น ๆ

วาระแรกคือพิจารณาตั้งกรรมาธิการประจำสัปดาห์แทนตำแหน่งที่ว่าง ตามที่นายสมเกียรติ อ่อนวิมล กรรมาธิการประจำสัปดาห์ ได้ขอลาออกจากตำแหน่ง เป็นผลให้กรรมาธิการคณะนี้ว่างลง ๑ ตำแหน่ง จึงขอหาหรือที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมแต่งตั้งกรรมาธิการประจำตำแหน่งที่ว่าง ขอเชิญอาจารย์แก้วสุวรรณครับ

นายแก้วสุวรรณ อติโพธิ : โดยปรึกษากับกรรมาธิการหลายท่าน เห็นสมควรเรียนเชิญท่านรองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ ร่วมเป็นกรรมาธิการด้วย ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้อง หากไม่มีสมาชิกท่านใดมีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่ารองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมาธิการสามัญเป็นกรรมาธิการประจำสัปดาห์แทนตำแหน่งที่ว่าง

วาระต่อไปพิจารณาตั้งกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่าง ด้วยได้มีกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประจำจังหวัดในบางจังหวัดขอลาออกจากตำแหน่ง ขอหาหรือที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมตั้งกรรมาธิการแทนตำแหน่งที่ว่าง เชิญครับ

นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ผม นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ สสร. จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจาก
นายจาง เสาวงง กรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์
ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ขอลาออก กระทบจึงขออนุญาตแต่งตั้ง
นายประเสริฐ งามพรรณ ดำรงตำแหน่งแทน ขอผู้รับรองครับ
(มีสมาชิยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรอง
ถูกต้อง ถ้าไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมได้อนุมัติแต่งตั้ง
กรรมาธิการที่กรรมาธิการวิศิษฐ์จากเพชรบูรณ์เสนอได้รับแต่งตั้ง ขอเชิญ
ท่านโกศล และเด็ยคุณพวงเล็กครับ

นายโกศล ศรีสังข์ : ท่านประธานที่เคารพ ความจริงเรื่องนี้
ได้เสนอมานานแล้วแต่ไม่มีประชุมก็เลยล่ามาถึงวันนี้ มีกรรมาธิการวิสามัญ
ของมหาสารคามว่างลง นายสันต์ ศรีสถิตย์ นายเชวงศักดิ์ พลลาภ
นายไพรัช ไชยสมคุณ นายอานวย ปะติเส นายสนิท เกษรสุวรรณ นายสันติ
สายลิม นายศักดิ์ชัย หล่ออารีย์สุวรรณ ผมขอตั้งบุคคลต่อไปนี้แทน นายสุพจน์
อัศวพราหมณ์ นายหนูทอง สัมฤทธิ์รินทร์ นายปราโมทย์ วงศ์วิเศษ
นายทองอ่อน ดวงท้าวเศรษฐ์ นายสมมติ ศรีสังข์ นายทองสุก ทองยศ และ
นายคำวงษ์ บารพะรม ขอพบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : รับรองด้วย
ท่านสมาชิก

(มีสมาชิยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรอง
ถูกต้องนะครับ ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ให้เป็นไปตามที่ท่านประธาน
กรรมาธิการโกศลได้อ่านรายชื่อมานะครับ ขอเชิญคุณพวงเล็กครับ

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอตั้งข้อสังเกตไว้ ไม่ทราบว่าจะขัดต่อข้อบังคับฯ กับรัฐธรรมนูญหรือเปล่า เพราะที่ตำแหน่งนี้ ตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน นี้ก็จะตั้งใหม่ได้อีกหรือคะ เราลองพิจารณาถึงตรงนี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : เพิ่งลาออกกันนี้ครับ เพิ่งได้รับแจ้งว่าลาออก

นางพวงเล็ก บุญเชียง : ท่านคะ นีมันเหลืออีก ๒๕ วัน มิใช่หรือคะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ไม่เป็นไรครับ กรรมการของเราขึ้นอยู่กับว่ารัฐธรรมนูญจะประกาศใช้ สภาวาระฯ ของเราขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญจะประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา หรือถูกประกาศนุ้ปฏิบัติ โขเอิญจังหวัดยโสธร เอิญครับ

นายอภิรักษ์ เมตตาภิธานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม อภิรักษ์ เมตตาภิธานนท์ สสร. จังหวัดยโสธร ด้วยคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ของจังหวัดยโสธรได้มีการประชุมแล้วลงมติให้มีการแต่งตั้งกรรมการ ๒ ท่าน แทนท่านเดิม เพื่อความเหมาะสมในอนาคตทั้งหน้าในการทำประชาคม คือแต่งตั้ง นายไชย โขยนา และนายสาราญ แวนแก้ว แทน นายสมบูรณ์ ทองบุราณ และนายสมชัย โภคาพาณิชย์ ที่ผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้อง นะครับ ถ้าไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าบุคคลที่คุณอภิรักษ์ เมตตาภิธานนท์ เสนอเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวิสามัญประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดยโสธร ขอเชิญคุณเสวี ครับ

นายเสวี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม เสวี สุวรรณภานนท์ สมาชิกสภาวาระรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร ประธานคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำกรุงเทพมหานคร ขอกราบเรียนในส่วนที่กรรมการกรุงเทพมหานครนั้น ได้ลาออกไป ๑ ท่าน คือคุณหญิงชดช้อย โสภณพนธ์ ซึ่งลาออกไปนานแล้ว กรรมการยังคงอยู่ ๑ ท่าน จึงขอเสนอตั้ง นายประมาล เลื่องวัฒนะวัฒน์ เป็นกรรมการของกรุงเทพมหานคร ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้รับรองถูกต้อง
นะครับ ถ้าไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าบุคคลที่คุณเสวี เสนอเป็น
กรรมาธิการวิสามัญประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีจังหวัดอื่นอีกไหมครับ
วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว มีอะไรเชิญท่านศาสตราจารย์อมร ตรี

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
อมร รัชกาลิย์ มีเรื่องซึ่งอยากจะเรียนหาหรือว่า ต่อไปนี้จะประชุมนอกรอบหรือ
จะเป็นการประชุมในรอบ เพราะว่าเรื่องบางเรื่องที่จะเสนอนี้คงจะต้องเป็นมติ
ของสภาว่างรัฐธรรมนูญครับ ท่านประธาน กำลังหาหรือว่าจะ เป็นการประชุม
นอกรอบหรือจะประชุมในรอบ เพราะว่าบางเรื่องที่จะเสนอนี้จะเป็นเรื่อง
ที่ต้องลงมติ และมีข้อผูกพันครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คงจะไปปรึกษา
หาหรือกันในนอกรอบก่อนดีไหมครับ และหากจำเป็นก็อาจจะต้อง

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ใต้ครับ คือกรรมาธิการรับฟังฯ
เมื่อวานนี้มีการประชุมกันแล้วมีตั้งประเด็นขึ้นมาหาหรือในที่ประชุมใหญ่หลาย เรื่องเลย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คงต้องเป็น
นอกรอบครับ เพราะไม่อยู่ในวาระของเราในขณะนี้ เชิญอาจารย์แก้วสรรครับ

นายแก้วสรร อดิโพธิ : ผมเห็นควรตามที่ท่านอาจารย์อมรปรึกษา
คือถ้าเราเปิดประชุมในรอบ จะพักหรือไม่พักก็ตามใจ แล้วเข้าสู่การประชุม
นอกรอบ ประเด็นสำคัญก็คือราชการที่เลือกทั้งหมดควรจะทำอะไรกันบ้างอย่างไร
ซึ่งมีปัญหาจะต้องปรึกษากันโดยด่วนเช่นกันครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ก็คงจะไปประชุม
นอกรอบนะครับ วันนี้เลยนะครับ ขอต่อเลยนะครับ คือการประชุมของเราหมด
ระเบียบวาระแล้ว ขอปิดประชุมในรอบ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา

LIRT